

**Звіт про управління
(Звіт керівництва)
АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»
За 2018 рік**

Зміст

1. Характер бізнесу	3
1.1. Зовнішнє середовище, в якому здійснює діяльність банк. Інформація про Банк	3
1.2. Мета провадження діяльності АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»	5
1.3. Інформація про корпоративне управління	5
1.3.1. Посилання на кодекс корпоративного управління, яким керується АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»	5
1.3.2. Посилання на кодекс корпоративного управління фонової біржі, об'єднання юридичних осіб або інший кодекс корпоративного управління, який емітент добровільно вирішив застосовувати	6
1.3.3. Посилання на всю відповідну інформацію про практику корпоративного управління, застосовану понад визначені законодавством вимоги	6
1.3.4. Інформація про дотримання/недотримання принципів чи кодексу корпоративного управління	6
1.4. Інформація про органи управління та контролю	6
1.4.1. Інформація про проведені загальні збори акціонерів (учасників) та загальний опис прийнятих на зборах рішень	6
1.4.2. Інформація про будь-які обмеження прав участі та голосування акціонерів (учасників) на загальних зборах емітента	7
1.4.3. Перелік осіб, які прямо або опосередковано є власниками значного пакета акцій емітента	8
1.4.4. Інформація про персональний склад Наглядової Ради емітента та його зміну за рік, її комітетів, про проведені засідання та загальний опис прийнятих на них рішень	8
1.4.5. Інформація про розмір винагороди за рік членів Наглядової Ради фінансової установи	17
1.4.6. Інформація про факти порушення членами наглядової ради фінансової установи внутрішніх правил, що привело до заподіяння шкоди фінансовій установі або споживачам фінансових послуг	17
1.4.7. Інформація про персональний склад колегіального виконавчого органу емітента та його зміну за рік, його комітетів, про проведені засідання та загальний опис прийнятих на них рішень	17
1.4.8. Інформація про розмір винагороди за рік членів Правління	24
1.4.9. Інформація про факти порушення членами Правління фінансової установи внутрішніх правил, що привело до заподіяння шкоди фінансовій установі або споживачам фінансових послуг	24
1.4.10. Інформація про порядок призначення та звільнення інших посадових осіб емітента	24
1.5. Наявність структурних підрозділів	24
1.6. Інформація про придбання акцій	26
1.7. Основні продукти та послуги	26
1.8. Отримані винагороди за звітний період	27
2. Цілі керівництва та стратегії досягнення цих цілей. Опис діючої Бізнес-моделі Банку.	28
2.1. Інформація щодо пріоритетів дій для досягнення результатів, критерії вимірювання успіху та оцінювання досягнень, суттєві зміни в цілях та досягненнях за звітний період, висвітлення діяльності у сфері	29

	досліджень і розроблень. Інформація про розвиток емітента. Вірогідні перспективи подальшого розвитку емітента.	
2.2.	Опис діючої бізнес-моделі	33
3.	Ресурси, ризики та відносини	33
3.1.	Ключові фінансові та нефінансові ресурси, їх використання для досягнення цілей	33
3.2.	Людські ресурси, інтелектуальний капітал, соціальні аспекти діяльності Банку, питання зайнятості, поваги до прав людини, боротьба з корупцією	34
3.3.	Технологічні ресурси	39
3.4.	Екологічна відповідальність	39
3.5.	Система управління ризиками, стратегія та політика управління ризиками, суттєві види ризиків, їх зміни та плани їх пом'якшення	39
3.5.1.	Опис основних характеристик систем внутрішнього контролю і управління ризиками емітента	39
3.5.2.	Інформація про значні фактори ризику, що впливали на діяльність фінансової установи протягом року	44
3.6.	Інформація про укладення деривативів або вчинення правочинів щодо похідних цінних паперів емітентом, якщо це впливає на оцінку його активів, зобов'язань, фінансового стану і доходів або витрат емітента	44
3.7.	Інформація про факти відчуження протягом року активів в обсязі, що перевищує встановлений у статуті фінансової установи розмір	44
3.8.	Відносини з акціонерами та пов'язаними особами, вплив цих відносин на результат діяльності та здійснення управління ними. Інформація про операції з пов'язаними особами, проведені протягом року	44
3.9.	Інформація про результати функціонування протягом року системи внутрішнього аудиту	45
3.10.	Інформація про зовнішнього аудитора наглядової ради фінансової установи, призначеного протягом року	46
3.11.	Інформація про діяльність зовнішнього аудитора	46
3.12.	Інформація про діяльність використані рекомендації органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, щодо аудиторського висновку	47
3.13.	Інформація про захист фінансовою установою прав споживачів фінансових послуг	47
3.14.	Інформація про заходи впливу, застосовані протягом року органами державної влади до фінансової установи, в тому числі до членів її наглядової ради та виконавчого органу.	49
4.	Результати діяльності та перспективи подальшого розвитку. Ключові показники діяльності.	49
4.1.	Інформація про розвиток емітента. Вірогідні перспективи подальшого розвитку емітента.	49

1. Характер бізнесу.

1.1. Зовнішнє середовище, в якому здійснює діяльність банк.

В 2018 році, незважаючи на триваючий військовий конфлікт, торговельні обмеження та поступове погрішення зовнішньої кон'юнктури, економіка України повільно відновлювалась. Зовнішні та внутрішні умови її розвитку були відносно сприятливими. Реальний ВВП зріс на 3,2%, що є найвищими темпами зростання ВВП за останні 7 років. Рушійною силою зростання залишився внутрішній попит, а саме:

- зростання споживання домогосподарств через підвищення реальної заробітної плати (жорсткі умови на ринку праці, зокрема через трудову міграцію та вищі доходи від пенсії);
- інвестиції зростали на фоні високої потреби в модернізації основних фондів та інвестицій в інфраструктурні об'єкти та підтримуються покращенням фінансового стану підприємств та збільшенням капітальних видатків бюджету;
- зростання імпорту та зниження експорту призвели до від'ємного внеску реального чистого експорту до ВВП.

З боку виробництва зростання підтримано зростанням зокрема обсягів роздрібної торгівлі, будівництва та сільського господарства. Сільськогосподарське виробництво зросло на 8,2% р/р (у 2018 році зібрано рекордний врожай зернових - 70,1 млн т, у тому числі приріст врожаю кукурудзи становив 44%, соняшнику -12%, сої - 13% та ріпаку - 21% порівняно з 2017 роком).

Ключовий макроекономічний ризик для фінансової стабільності на найближчі роки – припинення співпраці з МВФ. Відсутність фінансової підтримки від міжнародних інституцій значно ускладнить рефінансування суверенного та гарантованого державою боргу з терміном погашення у 2019 – 2020 роках.

Ключовим середньостроковим ризиком залишається можливість ескалації російської агресії на сході України, низький темп структурних реформ, повільні темпи зростання економік торговельних партнерів.

У короткостроковому періоді, факторами ризику можуть бути погрішення зовнішньої кон'юнктури, посилення інфляційних очікувань домашніх господарств та погрішення рівня ділових очікувань, зокрема через заплановані на 2019 рік президентські та парламентські вибори.

В 2018 році українська економіка зросла максимально за сім років – на 3,3%.

Банківський сектор.

Протягом 2018 року банківський сектор працював без суттєвих внутрішніх чи зовнішніх шоків та вперше після кризи отримав прибуток. Депозити населення та бізнесу не знизились, база фондування зростала, що свідчить про відновлення довіри клієнтів до банківської системи. Банки залишаються ліквідними та безперебійно здійснюють свою діяльність. На балансах банків досі залишаються значні обсяги непрацюючих кредитів, проте банки вже відобразили майже всі збитки від погрішення якості кредитного портфелю. Покриття NPL резервами становить 95.5%. Сформований після останньої кризи запас міцності гарантує банкам високу стійкість навіть у несприятливих обставинах.

В 2018 році 5 банків вийшли з ринку (з них 4 припинили банківську діяльність, 1 банк визнано неплатоспроможним). На 31 грудня 2018 року на банківському ринку працюють 77 банків. Ступінь концентрації в секторі не змінюється протягом останніх двох років. На кінець 2018 року на 20 банків припадало 91% чистих активів.

Від початку грудня Національний банк запровадив новий норматив ліквідності LCR. За результатами його розрахунку, банки мають достатньо високоякісних ліквідних активів. Водночас суттєва проблема банків – значні відмінності між строковістю активів та пасивів. Банки мають докладати зусиль, щоб збільшити частку строкових депозитів та терміни, на які вони залучають кошти від населення та бізнесу.

Упродовж 2018 року зростали гривневі кошти населення та суб'єктів господарювання: на 14.8% та 6.8%, завдяки поліпшенню курсових та інфляційних очікувань.

У 2018 році суттєво зросло кредитування населення: приріст чистих кредитів у гривні склав 35%. Більшість кредитів – це кредити на поточні потреби. Їхня частка у портфелі становить три чверті. Привабливість цього напряму кредитування для банків зумовлена суттєво вищою дохідністю порівняно з корпоративними кредитами. Ще одна перевага цього виду кредитування – коротка строковість: термін майже половини кредитів становить до одного року. Тобто в банків, зосереджених у цьому сегменті кредитування, немає суттєвих розривів у строковості активів та пасивів. Натомість надання забезпечених кредитів відновлюється повільно.

Станом на 31 грудня 2018 року встановлений НБУ офіційний обмінний курс гривні до долара США становив 27,6883 гривні за 1 долар США порівняно з 28,0672 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2017 року. Волатильність обмінного курсу гривні була помірною. Індекс інфляції за 2018 рік становив 109,8%. Ускладнюється розвиток довгострокового кредитування, оскільки висока інфляція робить неможливим ефективне ціноутворення за довгостроковими активами та зобов'язаннями банків. Очікується, що протягом наступного року інфляція уповільниться, але констатує появу нових інфляційних ризиків.

У 2018 році НБУ чотири рази підвищував облікову ставку з 14.5% до 18% річних. Попри це у першому півріччі відсоткові ставки за депозитами майже не змінилися, а почали зростати тільки у III кварталі через уповільнення темпів зростання депозитів. У IV кварталі середня вартість 12-місячних вкладів фізичних осіб у гривні зросла на 0.6 в.п. до 15.7% річних, у доларах США – на 0.1 в.п. до 3.6% річних. Посилення конкуренції за кошти корпорацій призвело до подорожчання депозитів бізнесу до 14.5% річних (+5.3 в.п. за рік, +1.5 в.п. за IV квартал). У IV кварталі зростання вартості депозитів населення супроводжувало підняття ставок за новими гривневими кредитами: на 1.4 в.п. до 31.5% річних. Ставки за гривневими кредитами корпораціям зросли на 1.1 в.п. до 20.8%.

Інформація про Банк.

2018 рік для АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» був успішним роком позитивної комерційної діяльності. Банк досяг значного росту активів, у той же час, зменшивши долю проблемних активів та проводив прибуткову діяльність.

АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» працює на фінансовому ринку України з 1994. Це сучасний універсальний банк, який з грудня 2016 року став членом фінансово-промислової групи «ТАС» однієї з найбільших та найдинамічніших фінансово-промислових груп України. Сфера бізнес-інтересів Групи «ТАС» охоплює: фінансовий сектор (банківський та страховий ринки), промисловість, нерухомість та венчурні проекти (сільське господарство, фармацевтика). Активами Групи «ТАС» керує компанія ТОВ Група «ТАС». Крім того, з серпня 2017 року АТ

«УНІВЕРСАЛ БАНК» входить до складу Банківської групи «ТАС», структура власності якої у грудні минулого року зазнала змін (рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайта) платіжних систем №403 від 19.12.2018 р. про зміну структури власності учасників банківської групи). Наразі до складу Банківської групи «ТАС» входять банківські установи, страхові та фінансові компанії (загалом 16 суб'єктів господарювання).

Контролером Групи є Тігіпко Сергій Леонідович.

1.2. Мета провадження діяльності АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

Банк створений для надання фізичним та юридичним особам повного спектру внутрішніх та міжнародних банківських послуг, включаючи, без обмеження, банківські операції, які пов'язані із здійсненням комерційної, інвестиційної, депозитарної та будь-якої іншої діяльності, яка може бути дозволеною банкам законодавством України. Завданням та метою Банку є одержання прибутку від використання власних та залучених коштів для забезпечення одержання прибутку Акціонерами і розвитку банківської справи.

1.3. Інформація про корпоративне управління АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

Корпоративне управління Банком — це система відносин між акціонерами Банку, Наглядовою Радою, Правлінням, а також іншими зацікавленими особами. Ці відносини засновані на управлінні та підпорядкованості, контролі та відповідальності. Розподіл повноважень між органами управління забезпечує розмежування загального керівництва та керівництва поточною діяльністю Банку. Розподіл функцій між органами управління Банку забезпечує ефективну систему внутрішнього контролю.

Корпоративне управління є ефективним та організовано Банком з урахуванням розміру, особливостей діяльності Банку, відповідно до вимог законодавства, рекомендацій Національного Банку України та Базельських принципів корпоративного управління. Організаційна структура Банку відповідає його потребам, розміру, особливостям діяльності, надає змогу Раді та Правлінню Банку виконувати свої обов'язки належним чином, відповідно до вимог законодавства та сприяє ефективному прийняттю рішень кожним з органів управління і належному управлінню Банком у цілому. Наявний чіткий розподіл повноважень і відповідальності, належний рівень підзвітності та системи стримування і противаг.

Основні внутрішні нормативні документи Банку (Статут, Положення про органи управління) перебувають у публічному доступі на офіційному сайті Банку за посиланням: www.universalbank.com.ua/legal-information

1.3.1. Посилання на кодекс корпоративного управління, яким керується АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

З метою захисту інтересів акціонерів, незалежно від розміру пакету акцій, якими вони володіють; захисту прав вкладників та кредиторів; досягнення порозуміння між усіма особами, зацікавленими в ефективній роботі Банку: акціонерами, клієнтами, партнерами, працівниками Банку; забезпечення прозорості Банку та підвищення ефективності діяльності Наглядової Ради Банку, Правління Банку; збільшення вартості активів Банку, підтримку його фінансової стабільності та прибутковості, в Банку впроваджені Принципи (Кодекс)

Корпоративного управління АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», затверджені рішенням Загальних Зборів Акціонерів від 31 жовтня 2018 року, протокол № 2-2018 (далі – Кодекс). Текст даного документу перебуває у публічному доступі на офіційному сайті Банку за посиланням: www.universalbank.com.ua/storage/app/uploads/public/5c2/f6c/cd6/5c2f6cc626f5743364153.pdf

1.3.2. *Посилання на кодекс корпоративного управління фондової біржі, об'єднання юридичних осіб або інший кодекс корпоративного управління, який емітент добровільно вирішив застосовувати.*

Банк не застосовує кодексів корпоративного управління фондових бірж, кодексів корпоративного управління об'єднань юридичних осіб або інших кодексів корпоративного управління.

1.3.3. *Посилання на всю відповідну інформацію про практику корпоративного управління, застосовану понад визначені законодавством вимоги.*

Банк застосовує практику корпоративного управління відповідно до визначених законодавством вимог.

1.3.4. *Інформація про дотримання/недотримання принципів чи кодексу корпоративного управління, відхилення та причини такого відхилення протягом року, про рішення не застосовувати деякі положення кодексу корпоративного управління.*

Банк у своїй діяльності не відхиляється від положень Кодексу. Рішення про незастосування будь-яких положень Кодексу Банком не приймалися.

1.4. Інформація про органи управління та контролю.

Загальні Збори Акціонерів.

Вищим органом управління Банку є Загальні Збори Акціонерів. До компетенції Загальних Зборів Акціонерів відносяться питання визначення основних напрямів діяльності Банку та затвердження звітів про їх виконання; затвердження річного фінансового звіту; обрання та припинення повноважень голови та членів Наглядової Ради; затвердження Положення про винагороду та звіту про винагороду членів Наглядової Ради Банку; прийняття рішення про додатковий випуск акцій; прийняття рішення про викуп, реалізацію та розміщення власних акцій, крім випадків обов'язкового викупу акцій, та інші питання, що віднесені законодавством та Статутом Банку до виключної компетенції Загальних Зборів Акціонерів.

1.4.1. *Інформація про проведені загальні збори акціонерів (учасників) та загальний опис прийнятих на зборах рішень.*

В 2018 році Загальні Збори Акціонерів Банку проводились двічі – річні (27.04.2018) та позачергові (31.10.2018).

Пропозиції до переліку питань порядку денного Загальних Зборів подавалися Акціонером БАЙЛІКАН ЛІМІТЕД (BAILICAN LIMITED).

Проведення позачергових Загальних зборів було ініційоване Наглядовою Радою Банку.

Реєстрацію акціонерів для участі в Загальних Зборах здійснювала Реєстраційна комісія, обрана на засіданні Наглядової ради Банку.

Реєстрацію акціонерів (їх представників) для участі в Загальних Зборах проводить реєстраційна комісія, яка призначається Наглядовою Радою, а в разі скликання позачергових загальних зборів на вимогу акціонерів, - акціонерами, які цього вимагають. Контроль за станом реєстрації акціонерів або їх представників для участі в Загальних Зборах Акціонерів не здійснювався.

Голосування з питань порядку денного на Загальних Зборах здійснювалося лише з використанням бюллетенів для голосування (таємне голосування).

Загальні Збори Акціонерів Банку у формі заочного голосування ніколи не проводились.

На річних Загальних Зборах Акціонерів розглядалися питання про розгляд звіту Спостережної Ради Банку за 2017 рік, про розгляд звіту Правління Банку за 2017 рік, про розгляд звіту та висновків зовнішнього аудитора щодо підтвердження річного звіту Банку за 2017 рік, про затвердження річного звіту Банку за 2017 рік, про покриття збитків та розподіл прибутку Банку за 2017 рік, про виплату дивідендів та затвердження їх розміру, про затвердження змін до Статуту Банку, про затвердження Положення про Загальні збори акціонерів Банку, положення про Наглядову Раду Банку, Положення про Правління Банку, про припинення повноважень Голови та членів Спостережної Ради Банку, про обрання членів Наглядової Ради Банку, про затвердження умов цивільно-правових договорів та/або трудових договорів (контрактів), що укладатимуться з Головою та членами Наглядової (Спостережної) Ради Банку, встановлення розміру їх винагороди, тощо. Кворум річних Загальних Зборів акціонерів – 99,9972% від загальної кількості голосуючих акцій. Щодо всіх питань присутні акціонери голосували «ЗА» та одноголосо прийнято позитивні рішення.

Основними причинами скликання останніх позачергових Загальних Зборів є зміна типу Банку з публічного акціонерного товариства на приватне, внесення змін до Статуту та внутрішніх нормативних документів Банку.

На позачергових Загальних Зборах Акціонерів розглядалися питання про зміну типу АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», про зміну назви АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», про затвердження змін до Статуту Банку, про затвердження Положення про Загальні збори акціонерів Банку у новій редакції, про затвердження Положення про Наглядову Раду Банку у новій редакції, про затвердження Положення про Правління Банку у новій редакції, про затвердження Принципів (Кодексу) корпоративного управління АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» у новій редакції, про зміну умов цивільно-правових договорів та/або трудових договорів (контрактів), що були укладені з незалежними членами Наглядової Ради АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», встановлення розміру їх винагороди, тощо. Кворум річних Загальних Зборів акціонерів – 99,9972% від загальної кількості голосуючих акцій. Щодо всіх питань присутні акціонери голосували «ЗА» та одноголосо прийнято позитивні рішення.

1.4.2. Інформація про будь-які обмеження прав участі та голосування акціонерів (учасників) на загальних зборах емітента.

Частина міноритарних акціонерів не уклала з обраною Банком депозитарною установовою договору про обслуговування рахунка в цінних паперах від власного імені, а також не здійснила переказ належних їм прав на цінні папери на свій рахунок у цінних паперах, відкритий в іншій депозитарній установі, тому цінні папери таких власників (які дають право на участь в органах Банку) не враховуються при визначенні кворуму та при голосуванні в органах Банку.

1.4.3. Перелік осіб, які прямо або опосередковано є власниками значного пакета акцій емітента. Інформація про власників істотної участі, їх відповідність встановленим законодавством вимогам та зміну їх складу за рік.

Прямим власником значного пакета акцій та власником істотної участі у статутному капіталі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» є компанія БАЙЛІКАН ЛІМІТЕД (BAILICAN LIMITED), що володіє 310 226 888 (триста десять мільйонів двісті двадцять шість тисяч вісімсот вісімдесят вісім) простими іменними акціями АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (голосами), що складає 99,9870% Статутного капіталу Банку.

Адреса місцезнаходження: Офіс 402, буд. 4, поверх 4 по вул. Діагору, КЕРМІЯ ХАУС, 1097, Нікосія, Кіпр (Diagorou, 4, 4th floor, KERMIA HOUSE, Flat/Office 402, 1097, Nicosia, Cyprus).

Опосередковане володіння значним пакетом акцій АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» здійснює Тігіпко Сергій Леонідович, громадянин України. Зазначена особа прямо володіє 99,99% у статутному капіталі компанії БАЙЛІКАН ЛІМІТЕД (BAILICAN LIMITED).

Власник значного пакета акцій та власник істотної участі у статутному капіталі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» відповідає встановленим законодавством вимогам. За 2018 рік його частка в статутному капіталі Банку не змінювалася.

Наглядова Рада.

1.4.4. Інформація про персональний склад наглядової ради емітента та його зміну за рік, її комітетів, про проведені засідання та загальний опис прийнятих на них рішень. Інформація про порядок обрання Голови та членів Наглядової Ради та про їх повноваження.

Органом, що здійснює контроль за діяльністю Правління, захист прав вкладників, інших кредиторів та учасників - акціонерів Банку є *Наглядова Рада*. Наглядова Рада – є суб'єктом управління ризиками. До виключної компетенції Наглядової Ради належать: затвердження стратегії розвитку Банку відповідно до основних напрямів діяльності, визначених Загальними Зборами Акціонерів; затвердження бюджету Банку, у тому числі бюджету Служби внутрішнього аудиту, та бізнес-плану розвитку Банку; призначення і звільнення Голови і членів Правління Банку, керівника Служби внутрішнього аудиту, Керівника підрозділів з управління ризиками в Банку (CRO) та Керівника підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (CCO) та встановлення розміру їх винагороди, у тому числі заохочувальних та компенсаційних виплат; затвердження Положення про винагороду та звіту про винагороду членів Правління Банку, інші питання, що віднесені законодавством та Статутом Банку до компетенції Наглядової Ради.

Наглядова Рада має право перевірки бухгалтерських даних та виконання будь-яких управлінських функцій Банку, документів та звітів Банку з питань управління, ведення документації щодо діяльності Банку. Наглядова Рада перевіряє щорічні фінансові звіти, включаючи пропозиції щодо розподілу прибутку та щорічний звіт Правління, та подає свої пропозиції щодо цього на розгляд Загальних Зборів Акціонерів. Наглядова Рада має інші права, визначені Статутом Банку, Положенням про Наглядову Раду Банку та внутрішніми нормативними документами Банку.

В нормативних документах, які регламентують діяльність Ради Банку враховані вимоги законодавства, що встановлені для Ради Банку, вимоги нормативно-правових актів Національного банку України, методичні рекомендації Національного банку з питань корпоративного управління та Принципи корпоративного управління для банків Базельського комітету з питань банківського нагляду.

Голова та члени Наглядової Ради обираються Загальними Зборами Акціонерів в порядку, визначеному Статутом Банку, Положенням про Наглядову Раду Банку та законодавством. До складу Наглядової Ради входить 5 осіб, з них 3 особи – незалежні члени Наглядової Ради. Зазначений склад Наглядової Ради був обраний 27.04.2018 річними Загальними Зборами Акціонерів Банку (Протокол № 1-2018). Функціональні обов'язки членів Наглядової Ради визначаються і розподіляються відповідно до рішень Наглядової Ради. В 2018 році члени Наглядової Ради виконували функціональні обов'язки, закріплені за комітетами Наглядової Ради, до складу яких вони входили. Перелік таких функціональних обов'язків визначений в положеннях про відповідні комітети: Положенні про комітет з питань аудиту, затвердженному рішенням Ради Банку від 29.12.2018 року, Положенні про Комітет з питань визначення винагороди посадовим особам товариства та призначень, затвердженному рішенням Ради Банку від 02.10.2018 року, Положенні про Комітет з питань управління ризиками, затвердженному рішенням Наглядової Ради від 10.05.2018 року.

Голова Наглядової ради (представник акціонера) - Попенко Сергій Павлович. Керує роботою Наглядової Ради Банку. Відповідає за міжбанківські операції, депозитарну діяльність, фінансовий облік, звітність та бюджетування, корпоративний бізнес, НПА (непрацюючі активи), інформаційні технології, банківську безпеку, інформаційну безпеку.

Член Наглядової Ради (представник акціонера) - Ястремська Наталія Євгенівна. Відповідає за роздрібний бізнес, управління ризиками, інформаційні технології, корпоративне управління, комплаенс, внутрішній аудит, СВК (систему внутрішнього контролю).

Член Наглядової Ради (незалежний директор) - Максюта Анатолій Аркадійович. Відповідає за депозитарну діяльність, фінансовий облік, звітність та бюджетування, корпоративний бізнес, управління ризиками, СВК (система внутрішнього контролю).

Член Наглядової Ради (незалежний директор) Никитенко Валентина Степанівна. Відповідає за роздрібний бізнес, інформаційні технології, корпоративне управління, комплаенс.

Член Наглядової Ради (незалежний директор) - Матвійчук Володимир Макарович. Відповідає за міжбанківські операції, НПА (непрацюючі активи), банківську безпеку, інформаційну безпеку, внутрішній аудит.

До 27.04.2018 року Рада Банку діяла у складі, що був обраний рішенням Загальних Зборів Акціонерів від 26.04.2017 року:

- Попенко Сергій Павлович - Голова Наглядової Ради;
- Ястремська Наталія Євгенівна – член Наглядової Ради;
- Назаренко Людмила Василівна – член Наглядової Ради;
- Никитенко Валентина Степанівна – незалежний член Наглядової Ради;
- Максюта Анатолій Аркадійович – незалежний член Наглядової Ради.

Голова та члени Наглядової ради несуть персональну відповідальність за виконання покладених на них обов'язків. Член Наглядової ради не може передавати свої повноваження іншій особі.

Повноваження (права та обов'язки), функції та відповідальність Ради і її комітетів переглядаються за необхідності у випадку внесення змін до законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку України, з метою впровадження актуальних вимог міжнародного права з питань корпоративного управління, а також у зв'язку зі зміною Стратегії розвитку банку в цілому, змінами в організаційній структурі Банку тощо.

Нові члени Наглядової Ради самостійно ознайомлюються зі змістом внутрішніх нормативних документів Банку.

Члени Ради Банку мають значний досвід в сфері менеджменту та управління, зокрема й на державному рівні.

Досвід Членів Ради Банку охоплює фінансову, інвестиційну, страхову сфери.

Голова Наглядової Ради - Попенко С.П. – має великий управлінський досвід у банківській сфері, очолює Спостережні/Наглядові ради банків та інших юридичних осіб, має значний досвід у сфері інвестування, страхування, фінансового лізингу, а також досвід роботи у промислових компаніях. Отримав ступінь МВА в Школі менеджменту міста Блед, Словенія (IEDC-Bled School of Management).

Члени Наглядової Ради:

Ястремська Н.Є. – має великий управлінський досвід у банківській сфері, входить до складу Спостережних/Наглядових рад банків та інших юридичних осіб, має значний досвід у сфері інвестування, страхування, фінансового лізингу та аудиту.

Має диплом ACCA з міжнародної фінансової звітності (ACCA DipIFR (рос))

Никитенко В.С. – має досвід роботи у банківській сфері, входить до складу Спостережних рад банків, має багаторічний досвід державного управління та роботи на керівних посадах Пенсійного фонду України.

Максюта А.А. – має досвід роботи у банківській сфері, входить до складу Спостережних рад банків, має значний досвід роботи у сфері фінансів та державного управління, зокрема, багаторічний досвід роботи на керівних посадах Міністерства економіки України, радника Президента України.

Матвійчук В.М. – має досвід роботи у банківській сфері, входить до складу Спостережних рад банків, має значний досвід роботи у сфері фінансів та державного управління, зокрема, багаторічний досвід роботи на керівних посадах Міністерства фінансів

України та Міністерства праці та соціальної політики України, а також досвід очолення Департаменту аудиту Національного банку України.

Знання, навички, попередній професійний досвід, моральні якості дозволяють ефективно виконувати обов'язки членів Наглядової Ради Банку.

Голова та Члени Наглядової Ради Банку мають різносторонній досвід роботи та освіту, що забезпечує належний рівень їх колективної придатності з урахуванням розміру та особливостей діяльності Банку. Члени Ради Банку спільно як представники колегіального органу мають знання, навички та досвід, необхідні для здійснення Радою Банку її повноважень, тобто Рада Банку як колективний орган має належне розуміння тих сфер діяльності Банку, за які Члени Ради Банку спільно відповідальні, а також має досвід і навички здійснювати ефективне управління Банком.

Рада Банку має достатню кількість Членів, які володіють знаннями, навичками та досвідом у всіх сферах діяльності Банку, що дає змогу професійно обговорювати питання, щодо яких приймаються рішення. Члени Ради Банку відкрито та критично обговорюють питання на засіданнях Наглядової Ради. Думка, яка розходиться з поглядами більшості, завжди вислуховується та обговорюється до прийняття остаточного рішення. За результатами обговорення питань Члени Ради Банку знаходять спільне рішення, яке в найбільшій мірі відповідає інтересам Банку. Таким чином, спостерігається високий рівень взаємодії між Членами Наглядової Ради під час засідань Наглядової Ради Банку, що підтверджується змістом протоколів засідань Ради Банку. Рішення, прийняті Наглядовою Радою, належним чином виконуються Правлінням та структурними підрозділами Банку.

Всі члени Наглядової Ради Банку відповідають вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності, а незалежні члени Наглядової Ради – також вимогам щодо незалежності, встановленим статтею 53¹ Закону України «Про акціонерні товариства» та Положенням про ліцензування банків, затвердженим Постановою Правління НБУ від 22.12.2018 № 149.

Незалежні члени Ради Банку, окрім діяльності в Наглядовій Раді, займаються виключно науковою та/або громадською діяльністю.

Голова та член Наглядової Ради Банку, які є представниками акціонерів, додатково займають посади в органах управління інших юридичних осіб, однак мають при цьому можливість приділяти значний час ефективному виконанню своїх функцій у складі Ради Банку.

Засідання Наглядової Ради скликаються в міру необхідності, але не рідше одного разу на квартал. За звітний період було проведено 114 засідань Наглядової Ради, серед них кілька спільних засідань Наглядової Ради та Правління із запрошенням керівників вищої ланки структурних підрозділів та Служби внутрішнього аудиту. Рада Банку з метою ефективного управління Банком, регулярно проводить зустрічі з Головою/Членами Правління Банку, керівниками підрозділів контролю для обговорення отриманої інформації.

Більшість засідань було присвячено затвердженю звітів органів управління та Служби внутрішнього аудиту, організаційної структури Банку, положень про структурні підрозділи та внутрішніх положень Банку, також Наглядова Рада розглядала кадрові питання щодо членів Правління Банку.

Розглядалися питання щодо затвердження Стратегії розвитку та Бізнес-плану АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» на 2018-2020, а також Плану реструктуризації Банку з урахуванням Програми капіталізації Банку на 2018 рік.

Вирішувалися питання щодо визначення аудиторської фірми для проведення зовнішнього аудиту фінансової звітності Банку за 2018 рік та здійснення оцінки стійкості Банку, затверджувались умови договору із обраною аудиторською фірмою.

Рішення Наглядової Ради з усіх питань приймаються простою більшістю голосів членів Наглядової Ради, які беруть участь у Засіданні та мають право голосу. На Засіданні кожен член Наглядової Ради має при голосуванні один голос. Голова Наглядової Ради має право вирішального голосу у разі рівного розподілу голосів членів Наглядової ради під час прийняття рішень. Процедури, що застосовуються при прийнятті Радою рішень, визначені в Положенні про Наглядову Раду АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», що знаходиться в публічному доступі на офіційній сторінці Банку.

Інформація про виконання Наглядовою Радою поставлених цілей.

На початку року секретарем Наглядової Ради за попереднім погодженням Голови та членів Наглядової Ради складався річний план роботи на 2018 рік. План роботи містить перелік завдань, що стояли перед Наглядовою Радою на протязі 2018 року. Наглядова Рада в 2018 році дотримувалася річного плану та виконала всі завдання, які перед собою ставила.

Наглядова Рада Банку здійснювала ефективний контроль за діяльністю виконавчого органу, контроль за реалізацією стратегії банку та бізнес-плану Банку, контроль за ефективністю організаційної структури Банку, ефективністю внутрішнього контролю, включно системи управління ризиками, переглядала внутрішні документи Банку та затверджувала їх нові версії.

Таким чином, всі цілі на 2018 рік Наглядовою Радою було досягнуто.

Зазначення того, як діяльність Наглядової Ради зумовила зміни у фінансово-господарській діяльності Банку.

Наглядова Рада Банку брала активну участь у розробленні та затвердженні нової Стратегії розвитку та Бізнес-плану Банку на 2018-2020 рр. Щоквартально заслуховувала звіт Правління та надавала свої рекомендації щодо реалізації Стратегії розвитку і Бізнес-плану Банку, зокрема:

- щодо вжиття заходів по зменшенню проблемної кредитної заборгованості шляхом реструктуризації, врегулювання кредитної заборгованості та взяття заставного майна на баланс,
- нарощення обсягів кредитного портфелю за продуктом Монобанк,
- виконання Програми капіталізації на 2016 – 2018 роки;
- нарощення стабільної ресурсної бази клієнтів у національній валюті;
- оновлення Бізнес-Плану та Стратегії розвитку Банку у зв'язку з відхиленням від планових показників.

Крім того, Наглядова Рада здійснювала контроль за вжиттям Правлінням заходів для забезпечення фінансової стабільності Банку.

Реалізація затвердженої Стратегії у 2018 році була успішною, що відобразилось на основних фінансових показниках Банку (Розділ 4 «Результати діяльності та перспективи подальшого розвитку. Ключові показники діяльності».)

Інформація про комітети Наглядової Ради.

В складі Наглядової Ради створено два Комітети: Комітет з питань аудиту та Комітет з питань визначення винагороди посадовим особам товариства та призначень Наглядової Ради АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

Всі Комітети очолюють члени Наглядової Ради Банку, які є незалежними директорами. Більшість Членів зазначених Комітетів становлять незалежні директори.

27.04.2018 на засіданні Наглядової Ради (Протокол № 15/18) було обрано склад Комітету з питань визначення винагороди посадовим особам товариства та призначень, а саме:

- Голова Комітету – Никитенко Валентина Степанівна (незалежний член);
- Член Комітету – Максюта Анатолій Аркадійович (незалежний член);
- Член Комітету – Ястремська Наталія Євгенівна.

До компетенції Комітету з питань визначення винагороди посадовим особам товариства та призначень належать наступні питання:

1. Щодо корпоративного управління:

1.1. Аналіз та надання рекомендацій Наглядовій Раді щодо прийняття принципів (кодексу) корпоративного управління в Банку.

1.2. Проведення моніторингу діяльності Банку в сфері корпоративного управління та корпоративної етики з метою збереження і підтримання репутації Банку.

2. Щодо кадрової політики:

2.1. Розроблення критеріїв професійної належності та відповідності членів Наглядової Ради та Правління Банку і забезпечення їх відповідності цим критеріям.

2.2. Здійснення щорічної перевірки відповідності незалежних членів Ради критеріям незалежності.

2.3. Забезпечення належного, ретельного та об'єктивного відбору та наступництва кандидатів до Правління та Наглядової Ради.

2.4. Надання рекомендацій щодо кількісного складу, структури, компетенції та обсягу повноважень членів Правління Банку.

2.5. Аналіз кадрової політики Банку щодо підтримки, розвитку та пошуку кваліфікованих працівників з метою підтримання високої конкурентоздатності Банку на ринку банківських послуг.

3. Щодо призначення винагород та проведення оцінки діяльності:

3.1. Перегляд винагород для членів Наглядової Ради та керівників Банку і забезпечення відповідності винагород стратегії розвитку, цінностям, цілям Банку та загальній ситуації на ринку праці.

3.2. Здійснення заходів щодо оцінки діяльності членів та Голови Наглядової Ради, членів Правління та Голови Правління Банку та інших керівників підрозділів, які

підпорядковані та/або підзвітні Раді. На основі результатів проведеної оцінки виносить їх на розгляд та затвердження Наглядовій Раді Банку.

Наглядова Рада надає Комітету з питань визначення винагороди посадовим особам товариства та призначень повноваження здійснювати всі необхідні дії та вживати всі необхідні заходи, які Комітет вважатиме за потрібне проводити для виконання своїх обов'язків.

Комітетом з питань визначення винагороди посадовим особам товариства та призначень за 2018 рік було проведено 33 засідання, на яких розглядались питання та приймалися рішення щодо:

- затвердження складу кадрового резерву на посади вищого рівня АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» на 2018 рік;
- продовження строку найму, встановленого трудовими договорами (контрактами) на один рік з Головою та членами Правління Банку;
- встановлення разової доплати за високу інтенсивність праці працівникам;
- затвердження плану роботи Комітету на період травень 2018 року по квітень 2019 року;
- з інших питань, згідно повноважень Комітету з питань аудиту Наглядової Ради АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

27.04.2018 на засіданні Наглядової Ради (Протокол № 15/18) було обрано склад Комітету з питань аудиту, а саме:

- Голова Комітету – Матвійчук Володимир Макарович (незалежний член);
- Член Комітету – Максюта Анатолій Аркадійович (незалежний член);
- Член Комітету – Ястремська Наталія Євгенівна.

Комітет з питань аудиту згідно функціональних обов'язків здійснює:

1. Відносно зовнішнього аудиту:

Надає рекомендації Раді щодо обрання або зміни аудиторської фірми для проведення зовнішнього аудиту Банку.

1.1. Переглядає завдання зовнішніх аудиторів та, у разі наявності рекомендацій, звітує Раді та/або Загальним Зборам Акціонерів Банку про рекомендації Комітету щодо винагороди аудиторам та загальних умов надання послуг, які мають надаватися зовнішніми аудиторами.

1.2. Проводить щорічний перегляд незалежності та об'єктивності зовнішніх аудиторів шляхом аналізу відносин зовнішніх аудиторів з Банком, його Правлінням, Акціонерами Банку та іншими пов'язаними особами з вищезазначеними особами, що можуть мати негативний вплив на незалежність таких аудиторів.

1.3. Розглядає результати виконання завдання з обов'язкового аудиту(викладеного у Додатковому звіті аудитора), що проводиться не пізніше дати подання аудиторського звіту.

1.4. Попередній перегляд умов усіх неаудиторських послуг, які керівництву Банку пропонує надавати зовнішній аудитор Банку, та, у разі наявності зауважень у Комітету до таких умов, надання Раді висновків Комітету стосовно того, чи слід Банку залучати таких аудиторів для надання цих послуг.

1.5. Крім розгляду необхідності та якості цих послуг і компетентності та професійності незалежних зовнішніх аудиторів для надання таких послуг, Комітет окремо

розглядає чи не може надання Банку таких неаудиторських послуг незалежними зовнішніми аудиторами справити негативний вплив на незалежність таких аудиторів.

1.6. У разі встановлення зауважень щодо оцінки кваліфікації, незалежності та результатів діяльності зовнішніх аудиторів Банку, подання Раді та/або Загальним Зборам Акціонерів Банк висновків Комітету стосовно якості результатів діяльності та незалежності зовнішніх аудиторів, у т.ч. рекомендацій Комітету щодо повторного призначення або заміни незалежних зовнішніх аудиторів та, якщо необхідно, заміни аудиторської фірми.

1.7. Здійснює перевірку вжиття Правлінням Банку необхідних заходів із усунення недоліків, спрямованих на реалізацію рекомендацій і висновків зовнішніх аудиторів у встановлені строки.

1.8. Обговорення з аудиторською фірмою основних питань, які виникають у результаті зовнішнього аудиту Банку, усіх виявлених суттєвих недоліків у системі внутрішнього контролю, пов'язаних із процесом складання статистичної звітності.

1.9. Інформує Загальні збори акціонерів (учасників) Банку про результати обов'язкового аудиту фінансової звітності.

1.10. Забезпечує проведення прозорого конкурсу з відбору суб'єктів аудиторської діяльності та здійснює обґрунтування рекомендацій за його результатами.

2. Відносно внутрішнього аудиту:

2.1. Забезпечення незалежності Служби внутрішнього аудиту, відокремлення функції внутрішнього аудиту від функцій ризик-менеджменту та внутрішніх операційних процедур. Контроль за діяльністю Служби внутрішнього аудиту.

2.2. Надання Раді рекомендацій щодо затвердження положення про Службу внутрішнього аудиту банку, плану проведення внутрішнього аудиту у банку та бюджету Служби внутрішнього аудиту.

2.3. На засіданнях Комітету розглядаються питання формування відповідного кадрового забезпечення Служби внутрішнього аудиту, включаючи кваліфікацію, досвід та належні якості персоналу Служби внутрішнього аудиту, розгляд потенційних кандидатів на роботу у Службі внутрішнього аудиту, надання рекомендацій Раді щодо підбору, призначення, перепризначення та звільнення керівника Служби внутрішнього аудиту, працівників Служби внутрішнього аудиту та керівника підрозділу, до компетенції якого належить питання бюджетування.

2.4. Розгляд, аналіз, обговорення та внесення рішень щодо усіх рекомендацій та звітів Служби внутрішнього аудиту, про результати проведених аудитів та розслідувань та періодичних звітів про роботу Служби внутрішнього аудиту.

2.5. Прийняття оперативних рішень щодо суттєвих питань, які виявлені внутрішнім аудитом, що можуть істотно вплинути на ризики Банку або привести до втрати суттєвої частини активів (доходів) Банку.

2.6. Не менше одного разу на рік здійснює моніторинг та перевірку ефективності здійснення внутрішнього аудиту та системи управління ризиками, яка включає оцінку результатів діяльності керівника Служби внутрішнього аудиту, надання рекомендацій Раді Банку щодо затвердження розміру винагороди керівника та працівників Служби внутрішнього аудиту.

2.7. Розгляд, результатів щорічних внутрішніх та періодичних (не рідше одного разу на п'ять років) зовнішніх оцінок - зразу після їх проведення.

2.8. Розгляд інформації (звіту, службової записки) про стан реалізації, у тому числі невжиття, Правлінням та керівниками підрозділів Банку рекомендацій (пропозицій) СВА із усунення порушень і недоліків у діяльності Банку, виявлених за результатами аудиту.

2.9. Здійснює перевірку вжиття Правлінням Банку необхідних заходів із усунення недоліків, спрямованих на реалізацію рекомендацій і висновків Служби внутрішнього аудиту та забезпечення контролю за прийняттям Правлінням Банку заходів з усунення виявлених Службою внутрішнього аудиту Банку порушень і недоліків у діяльності Банку у встановлені строки.

Комітетом з питань аудиту за 2018 рік було проведено 9 засідань. На засіданнях Комітету з питань аудиту були розглянуті матеріали та приймались рішення, а саме:

- щодо розгляду матеріалів проведених працівниками Служби внутрішнього аудиту аудиторських перевірок;

- щодо стану виконання структурними підрозділами Банку Планів заходів та рекомендацій наданих Службою внутрішнього аудиту;

- щодо погодження обрання зовнішньої аудиторської фірми для проведення обов'язкового аудиту та надання висновку стосовно фінансової звітності АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2018 рік, у т.ч. Звіту про управління, з урахуванням вимог Постанови НБУ №90 від 02.08.2018 та виконання Постанови НБУ «Про затвердження Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України від 22.12.2017 №141;;

- з інших питань, згідно повноважень Комітету з питань аудиту Наглядової Ради АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

Інформація про висновки Комітету з питань аудиту щодо незалежності проведеного зовнішнього аудиту товариства, зокрема незалежності аудитора (аудиторської фірми):

25.09.2018 на засіданні Комітету з питань аудиту (протокол № 6) розглядалося питання щодо обрання зовнішньої аудиторської фірми для проведення обов'язкового аудиту та надання висновку стосовно фінансової звітності Банку за 2018 рік, у т.ч. Звіту про управління. Голова Комітету з питань аудиту Матвійчук В.М. повідомив, що враховуючи всі отримані пропозиції від аудиторських компаній щодо проведення зовнішнього аудиту звітності Банку за 2018 рік, найкраща пропозиція отримана від аудиторської фірми – ТОВ «Аудиторська фірма «RSM Україна». Дано аудиторська фірма не є пов'язаною із Банком компанією. Аудиторська фірма «RSM Україна», внесена НБУ до реєстру аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків. Зауважень від НБУ про проведення Аудиторською фірмою «RSM Україна» аудиту звітності Банку за 2016 та 2017 роки, та будь-якої негативної інформації щодо професійності та компетентності зовнішнього аудитора, якості їх роботи, – не надходило, що в т.ч. свідчить про кваліфікацію та об'єктивність даної компанії.

Під час обговорення питання Голова та члени Комітету з питань аудиту дійшли до висновку про незалежність Аудиторської фірми «RSM Україна».

На засіданні було прийнято рішення Комітету з питань аудиту рекомендувати Голові Спостережної Ради Банку винести на засідання Спостережної Ради розгляд питання щодо

визначення ТОВ «Аудиторська фірма «RSM Україна» як аудиторської фірми для проведення зовнішнього аудиту звітності АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2018 рік, в т.ч. Звіту про управління.

27.04.2018 на засіданні Наглядової Ради (Протокол № 15/18) було обрано склад Комітету з питань управління ризиками, а саме:

- Голова Комітету – Максюта Анатолій Аркадійович (незалежний член);
- Член Комітету – Никитенко Валентина Степанівна (незалежний член);
- Член Комітету – Попенко Сергій Павлович.

18.05.2018 було проведено засідання Комітету з питань управління ризиками, на якому приймалися рішення щодо обрання секретаря Комітету з питань управління ризиками АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», погодження оновленого Положення про Департамент з ризиків АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

21.06.2018 на засіданні Наглядової Ради (Протокол № 20/18-2) було прийняте рішення ліквідувати Комітет з питань управління ризиками.

Комітети Ради Банку підтримують належну взаємодію. Така взаємодія, в тому числі, досягнута шляхом перехресної участі членів одного Комітету Ради Банку в іншому Комітеті. При цьому, кожний Комітет Ради Банку очолює різний Голова, що запобігає виникненню в їх діяльності конфлікту інтересів. Голова Ради Банку не очолює жодний з Комітетів.

1.4.5. Інформація про розмір винагороди за рік членів Наглядової Ради фінансової установи. Інформація про будь-які винагороди та компенсації, які мають бути виплачені членам Наглядової Ради в разі їх звільнення.

Члени Наглядової Ради працюють на оплатній та безоплатній основі.

Винагорода є фіксованою сумою, що визначена в договорах, які укладені з членами Наглядової Ради.

Члени Наглядової Ради не надали згоди на розкриття паспортних даних та конфіденційної інформації про себе у відповідності з Законом України «Про захист персональних даних». Виходячи з положень Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012 Банк не може розкрити запитувану інформацію.

При припиненні повноважень членів Наглядової Ради будь-яких винагород та компенсацій не передбачено.

1.4.6. Інформація про факти порушення членами наглядової ради фінансової установи внутрішніх правил, що привело до заподіяння шкоди фінансовій установі або споживачам фінансових послуг (пункт 6 частини 1 статті 12-2 Закону про фінансові послуги).

Відсутні факти порушення членами Наглядової Ради Банку внутрішніх правил, що могли б призвести до заподіяння шкоди Банку та/або його клієнтам.

Правління Банку.

1.4.7. Інформація про персональний склад колегіального виконавчого органу емітента та його зміну за рік, його комітетів, про проведені засідання та загальний опис

прийнятих на них рішень. Інформація про порядок призначення та звільнення Голови та членів Правління та про їх повноваження.

Виконавчим органом Банку, що здійснює поточне управління діяльності Банку, є Правління Банку. Питання щодо призначення та/або відкликання членів Правління (у тому числі Голови Правління та Заступників Голови Правління) вирішуються Наглядовою Радою в порядку, визначеному Статутом Банку та Положенням про Правління АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

Голова Правління - Старомінська Ірина Олександровна. Керує роботою Правління та здійснює керівництво роботою Банку.

Перший Заступник Голови Правління - Остапець Олег Володимирович. Відповідає за роботу підрозділів з управління ризиками та фінансовий підрозділ.

Заступник Голови Правління - Лугова Ольга Володимирівна. Відповідає за підрозділ по роботі з дебіторською заборгованістю.

Заступник Голови Правління - Семенова Іра Джемалівна. Відповідає за підрозділ розвитку продуктів корпоративного бізнесу.

Заступник Голови Правління - Акуленко Юлія Юріївна. Відповідає за підрозділ маркетингу та телекомунікацій.

Директор департаменту комплаєнс (Член Правління) - Алексеєва Ольга Вікторівна. Відповідає за підрозділ Комплаєнс.

Директор Департаменту продуктів роздрібного бізнесу та транзакційного банкінгу (Член Правління) - Звізло Андрій Ярославович. Відповідає за підрозділи з роздрібного бізнесу.

Склад Правління протягом 2018 року не змінювався.

Компетенція Правління визначається законодавством України, Статутом Банку, рішеннями Загальних Зборів та Наглядової Ради Банку.

Основною формою роботи Правління є засідання, які скликаються та проводяться Головою Правління.

У 2018 році було проведено 60 засідань Правління. На засіданнях Правління Банку було прийнято ряд рішень, зокрема, затвердження внутрішніх нормативних документів, які потребували актуалізації, положень про структурні підрозділи, розглянуто щоквартальні звіти Правління Банку, звіти Комітетів Правління Банку, погоджено Стратегію розвитку АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» на 2018-2020 роки та Бізнес-план АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» на 2018-2020 роки, розглянуто звіти за результатами стрес-тестування, консолідований звіт з моніторингу системи внутрішнього контролю тощо.

Рішення на засіданнях Правління приймаються простою більшістю голосів членів Правління, які беруть участь у засіданні. Під час голосування кожен член Правління має один голос і може проголосувати «за» рішення, «проти» нього або утриматися від голосування. Член Правління не має права передавати свій голос іншим особам. Правління може прийняти рішення про проведення таємного голосування.

У разі незгоди з окремим рішенням Правління, член Правління вправі висловити у письмовій формі своє застереження та проінформувати про свою особливу думку Правління та Наглядову Раду. У разі незгоди з рішенням Правління, Голова Правління має право винести обговорюване питання на розгляд Наглядової Ради та зупинити виконання спірного рішення до прийняття відповідного рішення Наглядовою Радою.

Голова та члени Правління Банку мають різносторонній досвід роботи та освіту, що забезпечує належний рівень їх колективної придатності з урахуванням розміру та особливостей діяльності Банку.

Голова та члени Правління Банку мають достатню кваліфікацію, знання бізнесу та спеціальні знання, необхідні для ефективного виконання покладених на них функцій та повноважень. Голова та члени Правління Банку були ініціаторами у звітному періоді, надавали пропозиції до проектів рішень Правління, спрямованих на удосконалення діяльності Банку. Голова та члени Правління Банку відвідували всі засідання Правління,крім випадків відсутності з об'єктивних причин (перебування на лікарняному, відпустці, відрядженні). Таким чином, виконавчий орган Банку є компетентним та ефективним.

Для вирішення питань управління ризиками Правління створює кредитний комітет, комітет з питань управління активами та пасивами. Додатково Правлінням можуть створюватись тарифний комітет, комітет з управління операційним ризиком та інші тимчасові чи постійно діючі органи (комітети, комісії, групи), делегувавши їм частину своїх функцій. У цьому разі Правління Банку залишається відповідальним за виконання делегованих ним функцій, контролює та оцінює ефективність діяльності тимчасових чи постійно діючих органів (комітетів, комісій, груп).

Комітети та інші тимчасові чи постійно діючі колегіальні органи (комітети, комісії, групи), що створені Правлінням, здійснюють свою діяльність на підставі положень або інших документів, у яких зазначаються їх функції, повноваження, обов'язки, сфера діяльності та робочі процедури. Такі процедури повинні включати подання комітетами звітів Правлінню.

Склад колегіальних органів Правління Банку станом на 31.12.2018 року:

Склад колегіальних органів АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»		
	П.І.П.	Посада
Головний Кредитний Комітет АТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"		
1	Остапець Олег Володимирович	Перший Заступник Голови Правління - Член Правління - Голова комітету
2	Старомінська Ірина Олексandrівна	Голова Правління
3	Надобко Олександр Сергійович	Директор Департаменту з ризиків
4	Заміщаючий член комітету з правом одного голосу, який приймає участь в засіданнях в залежності від сегменту, до якого належить контрагент (корпоративний, роздрібний, міжбанківський та цінні папери):	
5 або	для операцій клієнтів корпоративного бізнесу	
	Щур Денис Володимирович	Директор департаменту продажів корпоративного бізнесу
	Семенова Іра Джемалівна	Заступник Голови Правління - Член Правління
для операцій клієнтів роздрібного бізнесу		

	Звізло Андрій Ярославович	Директор департаменту продуктів роздрібного бізнесу та транзакційного банкінгу - Член Правління
<i>для міжбанківських операцій та операцій з цінними паперами</i>		
	Дмитрієв Олексій Вікторович	Начальник управління казначейства
6	Воїна Світлана Миколаївна	В.о. Директора юридичного департаменту, з дорадчим голосом або у разі відсутності Голіцин С., Начальник відділу правового супроводження бізнесу
	Триполко Ірина Сергіївна	Секретар комітету, Молодший юрист консульт
Комітет з управління активами та пасивами АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»		
1	Дмитрієв Олексій Вікторович	Начальник управління казначейства-Голова комітету
2	Старомінська Ірина Олександрівна	Голова Правління
3	Остапець Олег Володимирович	Перший Заступник Голови Правління - Член Правління – Заступник Голови комітету
4	Семенова Іра Джемалівна	Заступник Голови Правління - Член Правління
5	Надобко Олександр Сергійович	Директор департаменту з ризиків
6	Іншекова Наталія Василівна	Директор фінансового департаменту
7	Звізло Андрій Ярославович	Директор департаменту продуктів роздрібного бізнесу та транзакційного банкінгу - Член Правління
	Баклан Володимир Олегович	Начальник відділу торгівлі фінансовими інструментами, секретар комітету
Продуктово -тарифний Комітет АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»		
1	Дмитрієв Олексій Вікторович	Начальник управління казначейства-Голова комітету
2	Остапець Олег Володимирович	Перший Заступник Голови Правління - Член Правління
3	Старомінська Ірина Олександрівна	Голова Правління
4	Семенова Іра Джемалівна	Заступник Голови Правління - Член Правління
5	Іншекова Наталія Василівна	Директор фінансового департаменту
6	Звізло Андрій Ярославович	Директор Департаменту продуктів роздрібного бізнесу та транзакційного банкінгу - Член Правління
7	Примаченко Тетяна Володимирівна	Операційний директор
8	Мілюшко Тетяна Володимирівна	Головний бухгалтер
9	Надобко Олександр Сергійович	Директор департаменту з ризиків
10	Задорожний Валерій Валерійович	Директор департаменту інформаційних технологій
11	Інжеваткін Юрій Кирилович	Заступник начальника відділу правового супроводження бізнесу
	Розанов Андрій Сергійович	Керівник проектів мережі відділень, секретар комітету

	Комітет з питань стратегії щодо купівлі/продажу та експлуатації нерухомого майна АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»	
Члени комітету з правом голосу		
1	Остапець Олег Володимирович	Перший Заступник Голови Правління – Член Правління - Голова комітету
2	Старомінська Ірина Олександровна	Голова Правління
3	Семенова Іра Джемалівна	Заступник Голови Правління – Член Правління
4	Іншекова Наталія Василівна	Директор фінансового департаменту
5	Примаченко Тетяна Володимирівна	Операційний директор
6	Надобко Олександр Сергійович	Директор департаменту з ризиків
7	Мілюшко Тетяна Володимирівна	Головний бухгалтер
8	Томчук Ольга Василівна	Старший юрисконсульт, секретар комітету
Комітет з питань закупівель АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»		
1	Остапець Олег Володимирович	Перший Заступник Голови Правління – Член Правління – Голова комітету
2	Старомінська Ірина Олександровна	Голова Правління
3	Іншекова Наталія Василівна	Директор фінансового департаменту
4	Мілюшко Тетяна Володимирівна	Головний бухгалтер
5	Примаченко Тетяна Володимирівна	Операційний директор
6	Пришвін Олександр Олександрович	Директор департаменту супроводження банківських систем та загальних послуг
	Буслаєва Олена Василівна	Керівник Групи із закупівель, Секретар комітету
NB	У разі відсутності Голови комітету його обов'язки виконує Голова Правління	
Комітет з Операційних ризиків у АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»		
1	Остапець Олег Володимирович	Перший Заступник Голови Правління – Член Правління-Голова комітету
2	Старомінська Ірина Олександровна	Голова Правління
3	Семенова Іра Джемалівна	Заступник Голови Правління – Член Правління
4	Гуля Іван Юрійович	Начальник Управління банківської безпеки
5	Алєксєєва Ольга Вікторівна	Директор департаменту комплаєнс - Член Правління
6	Кучерява Наталія Михайлівна	Директор мережі відділень
7	Примаченко Тетяна Володимирівна	Операційний директор
8	Мілюшко Тетяна Володимирівна	Головний бухгалтер
9	Іншекова Наталія Василівна	Директор фінансового департаменту
10	Задорожний Валерій Валерійович	Директор департаменту інформаційних технологій
11	Дмитрієв Олексій Вікторович	Начальник управління казначейства
12	Коломієць Інна Петрівна	Директор Департаменту кредитного аналізу та контролю роздрібного бізнесу

13	Віноградова Ірина Валеріївна	Заступник директора з ризиків
14	Воїна Світлана Миколаївна	В.о. Директора юридичного департатменту
15	Звізло Андрій Ярославович	Директор Департаменту продуктів роздрібного бізнесу та транзакційного банкінгу - Член Правління
16	Пришвін Олександр Олександрович	Директор департаменту супроводження банківських систем та загальних послуг
17	Макіян Оксана Володимирівна	Старший спеціаліст з операційних ризиків, секретар комітету
NB	У разі відсутності Голови комітету його обов'язки виконує Семенова Iра Джемалівна - Заступник Голови Правління – член Правління	
Комітет з Фінансового моніторингу АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»		
1	Алєксєєва Ольга Вікторівна	Директор департаменту комплаєнс - Член Правління – Голова Комітету
2	Старомінська Ірина Олександровна	Голова Правління – заступник Голови комітету
3	Остапець Олег Володимирович	Перший Заступник Голови Правління – Член Правління
4	Семенова Iра Джемалівна	Заступник Голови Правління – Член Правління
5	Звізло Андрій Ярославович	Директор Департаменту продуктів роздрібного бізнесу та транзакційного банкінгу - Член Правління
6	Примаченко Тетяна Володимирівна	Операційний директор
7	Мороз Оксана Вікторівна	Начальник управління з валютного контролю
8	Голіцин Сергій Павлович	Начальник відділу правового супроводження бізнесу
9	Кучерява Наталя Михайлівна	Директор мережі відділень
10	Гуля Іван Юрійович	Начальник Управління банківської безпеки
11	Локощенко Катерина Володимирівна	Начальник Управління фінансового моніторингу
	Локощенко Катерина Володимирівна	Начальник Управління фінансового моніторингу - секретар комітету
Робоча Група з питань інформаційної безпеки та забезпечення безперервної діяльності АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»		
1	Старомінська Ірина Олександровна	Голова Правління – Керівник групи
2	Остапець Олег Володимирович	Перший Заступник Голови Правління
3	Кузнецов Володимир Володимирович	Начальник відділу інформаційної безпеки, заступник Керівника Групи
4	Мілюшко Тетяна Володимирівна	Головний бухгалтер
5	Примаченко Тетяна Володимирівна	Операційний директор
6	Гуля Іван Юрійович	Начальник Управління банківської безпеки
7	Звізло Андрій Ярославович	Директор Департаменту продуктів роздрібного бізнесу та транзакційного банкінгу - Член Правління
8	Алєксєєва Ольга Вікторівна	Директор департаменту комплаєнс - Член Правління
9	Щур Денис Володимирович	Директор департаменту продажів

		корпоративного бізнесу
10	Воїна Світлана Миколаївна	В.о. Директора юридичного департаменту
11	Макушинська Світлана Володимирівна	Директор департаменту кадрового адміністрування та оплати праці персоналу
12	Міщишин Олександр Йосипович	Начальник Управління банківської безпеки
13	Іншекова Наталія Василівна	Директор фінансового департаменту
14	Семенова Іра Джемалівна	Заступник Голови Правління – Член Правління
15	Кучерява Наталя Михайлівна	Директор мережі відділень
16	Дмитрієв Олексій Вікторович	Начальник управління казначейства

За 2018 було проведено 186 засідань Головного кредитного комітету, на яких було прийнято рішення про врегулювання боргу, пролонгацію кредитної лінії, блокування кредитної лінії, погодження дій у виконавчому провадженні, прийняття об'єктів нерухомості на баланс Банку, реструктуризацію по кредитам.

За 2018 р. відбулось 60 засідань Комітету з управління активами та пасивами, на яких були розглянуті наступні питання щодо затвердження стандартних процентних ставок по залученню коштів юридичних та фізичних осіб, індивідуальних умов по депозитах юридичних осіб, індивідуальних умов по поточних та ощадних рахунках юридичних осіб, проведення акцій по залученню коштів від юридичних та фізичних осіб, а також щомісячний розгляд звіту-презентації.

За 2018 р. відбулось 35 засідань Продуктово-тарифного комітету, на яких затверджувались паспорти продуктів та тарифи.

У 2018 році відбулися 16 засідань Комітету з фінансового моніторингу АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» на яких розглянуто понад 20 питань, що стосувалися виявлення, оцінки та моніторингу ризиків, які виникають в процесі виконання Банком заходів із запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення. Щодо зазначених питань були прийняті рішення для проведення невідкладних коригуючих заходів у тих сферах, де ідентифіковано високий рівень таких ризиків.

У 2018 році відбулось 14 засідань Комітету з операційних ризиків, на яких було розглянуто питання, завдання за якими були поставлені Комітетом на попередніх засіданнях, стан справ за встановленими інцидентами та недоліками в операційній діяльності відділень, стан справ за поточним моніторингом процесу роботи кас на відділеннях Банку, надання статистичних даних щодо передачі оригіналів юридичних справ до Головного офісу Банку, звіти щодо виявленіх подій операційного ризику за відповідний звітний період, консолідовані звіти по моніторингу системи внутрішнього контролю за відповідний звітний період та події операційного ризику, у випадку їх виявлення.

У 2018 році було проведено 23 засідання Комітету з питань стратегії щодо купівлі/продажу та експлуатації нерухомого майна, на яких було прийнято рішення з питань оренди та відчуження нерухомого майна Банку.

У 2018 році відбулось 77 засідань Комітету з питань закупівель, на яких було прийнято рішення з питань закупівель товарів, робіт та послуг для забезпечення діяльності Банку.

За 2018 рік відбулось 2 засідання Робочої групи з питань управління інформаційною безпекою та забезпечення безперервності діяльності, на засіданнях якої були прийняті

рішення з питань вдосконалення системи управління Банком, що дозволяє найбільш ефективно використовувати потенціал в області інформаційної безпеки.

Зазначення того, як діяльність Правління зумовила зміни у фінансово-господарській діяльності Банку.

Правління Банку постійно проводила роботу з реалізації поставлених стратегічних цілей та звітувало Наглядовій Раді про досягнення цілей. Інформація щодо цілі керівництва та стратегії досягнення цих цілей, їх вплив на фінансові показники діяльності Банку наведені в п. 2 та п. 4 «Звіту про Управління».

- 1.4.8. *Інформація про розмір винагороди за рік членів Правління фінансової установи. Інформація про будь-які винагороди та компенсації, які мають бути виплачені членам Правління в разі їх звільнення.*

Члени Правління працюють на оплатній основі.

Винагорода є фіксованою сумою, що визначена в трудових договорах, які укладені з членами Правління.

Члени Правління не надали згоди на розкриття паспортних даних та конфіденційної інформації про себе у відповідності з Законом України «Про захист персональних даних». Виходячи з положень Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012 Банк не може розкрити запитувану інформацію.

При звільненні членів Правління будь-яких винагород та компенсацій не передбачено.

- 1.4.9. *Інформація про факти порушення членами Правління фінансової установи внутрішніх правил, що призвело до заподіяння шкоди фінансовій установі або споживачам фінансових послуг.*

Відсутні факти порушення Головою та членами Правління Банку внутрішніх правил, що могли б призвести до заподіяння шкоди Банку та/або його клієнтам.

- 1.4.10. *Інформація про порядок призначення та звільнення інших посадових осіб емітента та про їх повноваження. Інформація про будь-які винагороди та компенсації, які мають бути виплачені іншим посадовим особам емітента в разі їх звільнення.*

Головний бухгалтер - Мілюшко Тетяна Володимирівна. Відповідальна за роботу з бухгалтерського, податкового обліку та звітності. Здійснює своєчасне, повне та достовірне відображення господарських операцій Банку в облікових реєстрах обліку, організацію та забезпечення податкового обліку в Банку.

Призначається на посаду та звільняється наказом Голови Правління Банку. При звільненні Головному бухгалтеру будь-яких винагород та компенсацій не передбачено.

1.5. Наявність структурних підрозділів.

Станом на 01.01.2019 року у Банку налічується 26 відділень по Україні та Операційний центр.

Географія відділень:

Коротка назва	Місто	Адреса
Вишгородське відділення №1	Вишгород	Шолуденка, 6-В
Вінницьке відділення №1	Вінниця	вул. Гоголя, 4
Дніпровське бізнес - відділення №5	Дніпро	пр. Дмитра Яворницького, 13/15 (літ. А-5)
Дрогобицьке відділення №1	Дрогобич	вул. Січових Стрільців, 4
Житомирське відділення №1	Житомир	вул. Леха Качинського, 1/3
Операційний центр	Київ	вул. Автозаводська 54/19
Київське відділення №10	Київ	вул. Раїси Окіпної, 4-А
Київське відділення №8	Київ	вул. Іоанна Павла II/І. Кудрі, буд, 23/35
Київське бізнес-відділення №1	Київ	вул. Волоська, 18/17
Київське відділення №27	Київ	вул. Борщагівська, 117/125
Київське бізнес-відділення №12	Київ	вул. Б.Хмельницького, 17/52 – А
Київське відділення №5	Київ	вул. Саксаганського/Тарасівська, 63/28
Київське відділення №24	Київ	вул. Кирилівська, 127
Київське відділення №19	Київ	пр. Перемоги, 74-А
Київське відділення №38	Київ	пр. Миколи Бажана, 26
Київське відділення №26	Київ	пр. Героїв Сталінграду, 10-А, корпус 5-А
Київське відділення №13	Київ	пр. Соборності, 4
Київське відділення №40	Київ	вул. Велика Васильківська, 132-А
Київське відділення №18	Київ	просп. Повіtroфлотський/вул. Богданівська 23/26
Львівське відділення №1	Львів	пр. Шевченка, 27
Львівське бізнес - відділення №4	Львів	вул. Федъковича, буд. 51
Маріупольське відділення №1	Маріуполь	проспект Миру, 24/16
Одеське бізнес - відділення №5	Одеса	вул. Жуковського, 34
Рівненське відділення №1	Рівне	вул. Київська, 17
Тернопільське відділення №1	Тернопіль	вул. Білецька, 1-А
Харківське відділення №9	Харків	вул. Кооперативна, 13/2
Хмельницьке відділення №1	Хмельницький	вул. Гагаріна, 5

Власна інфраструктура обслуговування БПК представлена 35 банкоматами, 28 з яких депозитні, та 38 платіжними терміналами.

1.6. Інформація про придбання акцій.

Прямим власником істотної участі у статутному капіталі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» є компанія БАЙЛІКАН ЛІМІТЕД (BAILICAN LIMITED), що володіє 310 226 888 (триста десять мільйонів двісті двадцять шість тисяч вісімсот вісімдесят вісім) простими іменними акціями АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (голосами), що складає 99,9870% Статутного капіталу АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК». Адреса місцезнаходження: Офіс 402, буд. 4, поверх 4 по вул. Діагору, КЕРМІЯ ХАУС, 1097, Нікосія, Кіпр (Diagorou, 4, 4th floor, KERMIA HOUSE, Flat/Office 402, 1097, Nicosia, Cyprus).

Опосередковане володіння істотною участю в АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» здійснює Тігіпко Сергій Леонідович, громадянин України. Зазначена особа прямо володіє 99,99% у статутному капіталі компанії БАЙЛІКАН ЛІМІТЕД (BAILICAN LIMITED).

Протягом 2018 року акції Банку не придавались.

1.7. Основні продукти та послуги.

АТ "УНІВЕРСАЛ БАНК" пропонує клієнтам сучасні продукти та послуги, які є зручними, ефективними та надійними, зокрема: виконання операцій із застосуванням платіжних карт; поточне обслуговування рахунків; кредитні та депозитні продукти; страхування; факторингове обслуговування; документарні операції. Банк надає всебічну підтримку та широкий асортимент послуг корпоративним клієнтам для їх ефективної бізнес-діяльності.

Банк здійснює свою діяльність спільно з контрагентами різних секторів економіки: банками, небанківськими фінансовими установами, суб'єктами господарювання (різних форм власності) та фізичними особами. Для забезпечення якісного обслуговування клієнтів АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», оперативного проведення операцій за дорученням клієнтів, встановлені кореспондентські відносини з іншими українськими та іноземними банками, через які проводиться обслуговування клієнтів банку, як резидентів, так і нерезидентів.

Протягом року у роздрібному бізнесі банківського сектору відбувається відновлення готовкового кредитування, розширення лінійки депозитних продуктів. Так, на сьогоднішній день одним із основних напрямків діяльності Банку є розвиток проекту Монобанк, який пропонує роздрібним клієнтам Банку цікаву лінійку продуктів та пропозицій: впроваджено продукт «Кредит на картку», «Розстрочка», депозит он-лайн в національній та іноземній валютах (долар США, євро), випуск іменних та валютних платіжних карток.

Якість продажів. Банк запроваджує процеси, склеровані на вдосконалення якості продуктів та послуг, що надаються, розширення їх асортименту тощо. Застосовується інтегрований підхід, який полягає в роботі з продажу якісних банківських продуктів та побудови гнучких відносин з кожним клієнтом. Для максимального задоволення вимог клієнта, банк працює над вдосконаленням зручності та сучасності обслуговування, зберігаючи найвищий ступінь безпеки та надійності операцій. Okрім технологічного оснащення, важливу роль в продажах відіграє професіоналізм та командна робота співробітників. Наразі відбувається зміцнення конкурентних позицій в роздрібному сегменті банківських послуг.

Банк прагне бути №1 серед «цифрових» банків України і приділяє особливу увагу інноваціям у сфері інформаційних та діджитал-технологій. Банк пропонує клієнтам широкий

спектр цифрових рішень: унікальний в Україні мобільний банкінг та безконтактні платежі, послуги «cash-back».

АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» надає весь спектр банківських операцій та послуг, забезпечує швидке і якісне обслуговування на високому рівні в усіх підрозділах та відділеннях. Банк є установою, яка дотримується принципів ліквідності й платоспроможності. Банк намагається вести свій бізнес ефективно, ґрунтуючись на загальноприйнятих стандартах управління та передової банківської практики, незалежній кредитній політиці, та забезпечуючи високий рівень банківських послуг. Банк формує свою кредитну політику таким чином, щоб вона була ефективною з точки зору ризиків, які приймає Банк, сприяла розвитку вітчизняної економіки та задовольняла попит клієнтів на кредитні ресурси. З метою забезпечення фінансової стійкості банківської установи концентрацію зусиль менеджменту Банку зосереджено на покращенні якості кредитного портфеля, утриманні високого рівня якості нового кредитного портфеля, утриманні витрат на прийнятному рівні та дотриманні вимог регулятора.

1.8.   *Отримані винагороди за звітний період.*

Ділову репутацію УНІВЕРСАЛ БАНКу підтверджують рейтинги та нагороди.

29 березня 2019 року агенція «Кредит-Рейтинг» оголосила результати перегляду рейтингів надійності депозитів, наданих раніше українським банкам. АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» вкотре підтвердив найвищу надійність банківських вкладів - на рівні "5".

29 березня 2019 року агенція «Кредит-Рейтинг» оголосила про підвищення довгострокового кредитного рейтингу АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» з рівня uaAA до рівня uaAA+ з прогнозом «стабільний». З моменту присвоєння даного рейтингу в вересні 2008 року позиція АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» залишається незмінно високою.

Банк з рейтингом uaAA+ характеризується дуже високою кредитоспроможністю. Рівень кредитного рейтингу підтримується: високими показниками ліквідності; диверсифікацією ресурсної бази за основними кредиторами; диверсифікацією клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками; диверсифікацією коштів суб'єктів господарювання та корпоративного кредитного портфеля за видами економічної діяльності; прийнятною ефективністю діяльності.

Банк неодноразово отримував престижні нагороди та відзнаки, зокрема:

- лідер в номінації Найкращий український FinTech-стартап за версією PaySpace Magazine Awards 2017;
- «Фаворити Успіху» за результатами 2017 в номінації «Кредитна картка року»;
- «Нео-банк року» на церемонії нагородження найкращих банків України в рамках FinAwards 2018;
- переможець в номінації «Прорив року» в категорії «Найкращий мобільний додаток сервісного B2C проекту» на церемонії незалежної професійної премії E-Commerce Awards 2018;
- Monobank – найкращий онлайн-сервіс України за версією MC Today, липень 2018;
- нагорода від Mastercard за інновації, швидкий розвиток, і за першість у категорії mobile-only bank (липень, 2018);

- лідер в рейтингу банків «Народний» (що дає оцінку якості обслуговування, рішення проблем і питань клієнтів), який проводив Мінфін (серпень, 2018);
- Monobank – кращий мобільний додаток банку за версією PSM Awards 2018;
- нагорода від Mastercard в номінації «Прорив року 2018»;
- Monobank у рейтингу кращих кредитних карток за версією Finance.ua (грудень, 2018);
- II-е місце у рейтингу фінансового здоров'я банків України (серед банків України з активами більше 2 млрд. грн.), березень 2019;
- перше місце у номінації Лідер карткового ринку та перше місце у номінації Банк онлайн за версією журналу Бізнес (квітень, 2019);
- Банк увійшов до ТОП - 5 лідерів в номінації «Вибір населення» в рейтингу «Фінансовий Оскар» за версією журналу «Бізнес» (квітень 2018 р.). Таку високу позицію Банк зайняв за досягнення в сфері обслуговування фізичних осіб.
- у рамках V LEGAL BANKING FORUM, в рейтингу “Банки 2019 року” Банк визнали найкращим у номінаціях: “Роздрібний банк” за абсолютний приріст гривневих кредитів фізичних осіб протягом 2018 року та “Картковий банк” через абсолютний приріст платіжних карт проекту Monobank протягом 2018 року.

Також, у березні 2019 згідно зі статистикою Національного банку України та підрахунками Finbalance, увійшов у ТОП-3 на банківському ринку за сукупним зростанням обсягу депозитів фізичних осіб (більше ніж на 1 млрд. грн. або на 23,2% за підсумками січня-лютого 2019).

Більш 752 000 клієнтів (741 тис. клієнтів – фізичних осіб та 12 тис. корпоративних клієнтів) довіряють банку.

2. Цілі керівництва та стратегії досягнення цих цілей. Опис діючої бізнес-моделі Банку.

2.1. Інформація щодо пріоритетів дій для досягнення результатів, критеріїв вимірювання успіху та оцінювання досягнень, суттєві зміни в цілях та досягненнях за звітний період, висвітлення діяльності у сфері досліджень і розроблень. Інформація про розвиток емітента. Вірогідні перспективи подальшого розвитку емітента.

Основними цілями діяльності Банку є:

- ✓ зміцнення конкурентних позицій у банківському секторі;
- ✓ підтримання довгострокових відносин з клієнтами;
- ✓ дотримання обов'язкових економічних нормативів та політики формування резервів;
- ✓ забезпечення оптимального рівня платоспроможності та ліквідності;
- ✓ забезпечення прибуткової діяльності;
- ✓ забезпечення фінансової стійкості комерційного банку у процесі здійснення кредитної діяльності.

Шляхи досягнення цілей:

- ✓ підтримання оптимального співвідношення між кредитами, депозитами та

іншими зобов'язаннями і власним капіталом банку;

- ✓ забезпечення зваженого та оптимального використання кредитних ресурсів;
- ✓ досягнення оптимального балансу між зростанням обсягу "кредитного портфеля" і темпами поліпшення його якості;
- ✓ розширення клієнтської бази шляхом надання кредитних послуг високої якості;
- ✓ збереження високого рівня довіри юридичних і фізичних осіб до комерційного банку шляхом своєчасного та повного виконання своїх зобов'язань перед вкладниками та акціонерами;
- ✓ робота з проблемною заборгованістю;
- ✓ аналіз ризиків, що супроводжують банківську діяльність, і прийняття управлінських рішень, направлених на збільшення прибутку за прийнятного рівня ризику;
- ✓ розвиток мобільного банкінгу, розширення спектру послуг шляхом удосконалення IT-технологій.

Конкурентні переваги та ключові компетенції

Органічне зростання:

- ✓ формування бездоганної репутації на ринку завдяки досвідченій команді професіоналів та якісному корпоративному управлінню;
- ✓ клієнтоорієнтованість бізнес-процесів;
- ✓ навчання та розвиток професійної підготовки співробітників;
- ✓ постійне запровадження новацій для якісного покращення банківської справи;
- ✓ широкий спектр фінансових продуктів та послуг, що зростає та адаптується відповідно до потреб ринку;
- ✓ розвиток сучасних високотехнологічних продуктів.

Стійкість ділових відносин:

- ✓ індивідуальний підхід до кожного клієнта;
- ✓ постійне покращення банківських відносин на всіх рівнях співпраці з клієнтами;
- ✓ задоволення клієнтських запитів за обсягом, структурою та якістю фінансових послуг;
- ✓ повне дотримання конфіденційності інформації;
- ✓ галузеві знання бізнесової діяльності наших клієнтів;
- ✓ надійна консультаційна підтримка експертів щодо оптимальних та найбільш ефективних рішень у кожному конкретному випадку;
- ✓ сегментація клієнтів, диференціація продуктів та сервісів, що сприяють формуванню стійких ділових відносин довірчого характеру.

Інвестиційний інтерес:

- ✓ забезпечення ліквідності, дотримання зобов'язань перед вкладниками та акціонерами банку;
- ✓ фінансова стійкість та прибутковість банку;
- ✓ підтримання репутації надійного фінансового партнера з більш ніж 20-річним досвідом роботи на українському ринку.

Місія. Інвестування в розвиток економіки країни, забезпечення високим рівнем сервісу, якісними банківськими продуктами та експертною підтримкою всіх сегментів ринку.

Бачення. Сучасний універсальний банк, надійний фінансовий партнер, спрямований на розвиток напрямку digital retail, що надає повний спектр високоякісних послуг клієнтам.

Розвиток бізнес – напрямків.

Корпоративний бізнес.

Розвиток корпоративного бізнесу, фокусується на комплексному обслуговуванні корпоративних клієнтів (юридичних осіб) з урахуванням їх потреб (крос-продажі), надаючи повний перелік банківських продуктів та послуг. Банк планує помірно кредитувати корпоративних клієнтів реального сектору економіки та торгівлі, з метою забезпечення оптимального рівня прибутковості. Потенційним позичальниками Банку є клієнти, які мають позитивну кредитну історію і стабільний фінансовий стан.

Робота з проблемною заборгованістю.

З метою покращення якості кредитного портфелю банку, підвищення рівня повернення проблемної заборгованості банком проводиться постійна активна робота з проблемною заборгованістю.

Мета стратегії по управлінню проблемними активами – попередження виникнення проблемних кредитів роздрібного та корпоративного бізнесу, а також здійснення контролю та управління роботою із проблемними активами на такому рівні, який є прийнятним для Банку. З метою покращення якості кредитного портфелю банку, підвищення рівня повернення проблемної заборгованості банком проводяться наступні дії:

- постійна активана робота з проблемною заборгованістю;
- оптимізація та сегментація структури проблемного портфелю з метою оптимального розподілу зусиль залучених до роботи з проблемним портфелем фахівців, продаж частини безнадійного списаного портфелю через електронний аукціон;
- індивідуальні гнучки пропозиції боржникам. Щодо добровільного урегулювання заборгованості (реструктуризація боргу (відстрочка платежу, зменшення відсоткової ставки, зміна валюти кредиту тощо;
- розробка та впровадження механізму добровільного передачі-прийняття на баланс Банку об'єктів застави у випадку неможливості обслуговування боргу клієнтом, впровадження процесу подальшої реалізації цих об'єктів;
- активне звернення стягнення на доходи боржників та їх поручителів;
- впровадження нових мотиваційних програм ля залучення підрозділів, для збільшення індивідуальної зацікавленості співробітників у погашенні проблемних кредитів боржниками;
- активне співробітництво з приватними виконавцями замість державних виконавців. Підвищення реалізації немораторійних об'єктів;
- розумний підхід до передачі справ у виконавчу службу для економії авансового збору по «безперспективних» справах, попередній пошук доходів та активів у боржника та поручителів (деякі приватні виконавці роблять це безкоштовно).

Основними методами управління проблемними активами банку є:

1. Метод реабілітації – розробка у співпраці з позичальником плану дій щодо повернення кредиту (виявлення причин виникнення проблемної заборгованості, проведення переговорів з позичальником та розробка плану дій по погашенню проблемної заборгованості, реструктуризація та контроль за погашенням заборгованості).

2. Метод ліквідації проблемного кредиту – повне або часткове погашення кредиту за рахунок продажу забезпечення за кредитом або іншого майна позичальника, залучення до погашення кредиту гарантів та поручителів, продаж або передача проблемного активу третій стороні або його списання.

Банк переходить до ліквідації проблемної заборгованості після того як вичерпано всі можливі способи, включаючи реструктуризацію, повернути кредит і відсотки за його користування. Для цього можуть бути використані внутрішньобанківські та зовнішньобанківські методи.

Внутрішньобанківські методи передбачають роботу зі стягнення проблемної заборгованості безпосередньо працівниками банку (претензійно-позовної робота, робота з поручителями).

Якщо застосування внутрішньобанківських методів ліквідації проблемної заборгованості неможливе, Банк вдається до зовнішньобанківських методів (передача проблемних активів у управління третій особі (колектору) без оптимізації балансу, передача або продаж проблемних активів пов'язаній фінансовій компанії на засадах оптимізації балансу, продаж проблемних активів непов'язаній фінансовій компанії на умовах факторингу, сек'юритизацію активів).

Розвиток мережі відділень.

Основним пріоритетом у роботі відділень є надання якісного та швидкого обслуговування клієнтам, скорочення часу на проведення банківських операцій, автоматизації надання послуг. Для виконання цього Банк проводить різноманітні професійні навчання, тренінги, вебінари, електронні курси, тестування, наради з всіма категоріями працівників відділень. Впроваджено програму адаптації та наставництва, що дозволяє максимально швидко та ефективно залучати до обслуговування клієнтів нових співробітників.

Казначейські операції.

Банк планує проводити роботу на міжбанківському ринку в наступних напрямках:

- утилізація надліквідності в ефективне розміщення високоліквідних активів в ОВДП, сертифікати НБУ;
- здійснення СВОП-операції;
- збільшення непроцентного доходу від операцій на міжбанківському ринку.

Роздрібний бізнес.

Концентрації зусиль на розвиток проекту Монобанк; орієнтованість бути банком, який охоплює всі потреби клієнтів в частині роздрібних продуктів (депозит - кредитування - трансакційний банкінг); збільшення рівня проникнення роздрібними продуктами до нових /існуючих зарплатних та кредитних клієнтів; розробка нових продуктів з метою утримання існуючої ресурсної бази клієнтів та забезпечення її приросту.

Проект MONOBANK.

В даний час в роздрібному бізнесі відбувається відновлення готівкового кредитування, з'являються нові інноваційні продукти карткового бізнесу.

Інноваційний проект Monobank - відповідь Банку на потреби клієнтів бути мобільними. Це проект, за допомогою якого клієнти можуть отримувати банківські послуги з мобільного телефону, не відвідуючи відділення банку.

Проекти. Банк успішно реалізує проект Монобанк - це окремий, прогресивний інструмент персонального банкінгу, орієнтований на сучасних "цифрових" клієнтів. Найменування monobank використовується для окремого позиціонування продуктів і сервісів банку, які Банк надає клієнтам за допомогою смартфона і карти. Даний проект за короткий час став популярним у населення, що найкращим образом відобразилося на їх покупній спроможності та сприяло розвитку малого та середнього бізнесу.

Основні переваги :

- ✓ зручний та швидкий спосіб отримання/замовлення карти;
- ✓ можливість управління власним рахунком за допомогою додатку (користування встановленим кредитним лімітом, заощадження власних коштів шляхом накопичення на рахунку, відкриття депозитів в національній та іноземній валютах, проводити p2p платежі за лічені секунди, сплачувати комунальні та бюджетні платежі, поповнення рахунку мобільного телефону, користуватися програмою кешбек та ін).
- ✓ швидкий спосіб здійснювати розрахунки за допомогою платіжної карти.

Банк передбачає подальший активний розвиток даного проекту, а саме:

- 1) збільшення обсягів кредитного портфелю та залучення коштів клієнтів, випуск іменних та валютних карт, впровадження валютних депозитів, що дозволить зробити проект ще більш зручним для споживача;
- 2) збільшення обсягів кредитування по продукту «розстрочка» за рахунок запровадження співпраці з торговими мережами;
- 3) активна робота по просуванню проекту Monobank "цифровим клієнтам" за допомогою реклами в соціальних мережах, банерної реклами, шляхом прямого замовлення продукту та продовження агентської схеми залучення клієнтів;
- 4) розширення можливостей видачі карток Monobank шляхом відкриття точок в містах, де не має присутності Банку;
- 5) розширення можливостей для поповнення рахунків Monobank через мережу ПТКС шляхом заключення партнерських договорів з іншими банками.

Цільові показники проекту MONOBANK:

За рахунок активного розвитку та попиту з боку споживачів по проекту Монобанк, в вересні 2018 року, Банком була переглянута стратегія розвитку на 2018-2020 роки в сторону збільшення планових показників з приросту кредитного портфелю фізичних осіб та залучених коштів.

Суттєве збільшення частки ринку в сегменті роздрібного бізнесу (який є ключовим напрямком розвитку згідно стратегії банку на 2018-2020 роки), продемонструвало бажання Банку брати активну участь у розвитку економіки країни.

2.2. Опис діючої бізнес-моделі

Виходячи, з основних стратегічних цілей Бізнес-модель АТ «УНІВЕРСАЛ БАНКу» є «роздрібною» та ґрунтуються на чотирьох основних компонентах. По-перше, орієнтованість

на клієнта за всіма сегментами зі збільшенням довгострокової цінності та створенням високого рівня задоволеності клієнтів. По-друге, підвищення ефективності діяльності. Потретє – активну роботу з проблемою заборгованістю та оптимізацію операційних витрат з метою досягнення прибутковості Банку. По – четверте - висока технологічність бізнесу та сучасний підхід до організації бізнес - процесів у сфері роздрібних банківських продуктів.

В центрі бізнес-моделі знаходиться Клієнт.

В Банку діє організаційна структура, яка включає органи управління Банку та виконавчі органи Банку.

Для досягнення цілей та виконання Стратегії Банку, в Банку створені всі необхідні підрозділи, які забезпечують ефективне та належне виконання відповідних функцій.

Банк працює в рамках Бізнес-плану та Стратегії розвитку на 2018–2020 роки, виконуючи ключові заплановані показники, генерує та здатен в подальшому генерувати стабільні доходи, які є прийнятними з урахуванням ризик-апетиту.

Бізнес модель Банку є роздрібною, універсальною та життєздатною. Особливістю діяльності Банку є продукт Монобанк. На горизонті два роки діяльність Банку планується прибутковою, а показники ефективності зберігаються на достатньому рівні. Розмір та структура капіталу відповідають вимогам Національного банку України, забезпечують високий рівень життєздатності Банку. Станом на 01.12.2018 року сума потреби (нестачі) Банку в капіталі за результатами оцінки стійкості Банку, проведеного Національним банком України, за негативним макроекономічним сценарієм на наступні три роки, що має бути покрита шляхом виконання Плану реструктуризації з урахуванням Програми капіталізації та здійснених Банком заходів у 2018 році, складає 0,0 грн.

Відповідно до бізнес-моделі діяльності, протягом 2019-2020 роках Банк планує продовжити кредитування фізичних осіб, розвивати високотехнологічний та інноваційний продукт Монобанк. Валюта балансу зросте до 12,9 млрд. грн. на 01.01.2021, при цьому частка кредитного портфелю на кінець 2020 року зросте до 78% від активів, проти 67% на 01.01.2019. Ресурси, залучені від клієнтів будуть розміщені у кредитний портфель та державні цінні папери. Банк дотримується і планує дотримуватися усіх обов'язкових економічних нормативів та лімітів, встановлених Національним банком України, продовжить реалізовувати стратегію банку в довгостроковій перспективі.

3. Ресурси, ризики та відносини.

3.1. Ключові фінансові та нефінансові ресурси, їх використання для досягнення цілей (структурата капіталу, фінансові механізми, ліквідність, грошові потоки).

Станом на 01.01.2019 року ресурсна база Банку була наступною:

- власний капітал становив 876,8 млн. грн. з них: 3 102,7 млн. грн. – статутний капітал, 1 375,4 млн. грн. – емісійні різниці, 5,4 млн грн. - резерви переоцінки та нерозподілений прибуток/збиток минулих років «-» 3 606,7 млн. грн. Власний капітал в порівнянні з попереднім роком збільшився на 86,1 млн. грн.;
- зобовязання банку складали 7 501,3 млн. грн., що на 2,2 млрд. грн. більше, ніж у попередньому році. З них: кошти клієнтів - 6 939,3 млн. грн. (2,6 млрд. грн. – кошти корпоративних клієнтів, 4,3 млрд. грн. - кошти фізичних осіб). При цьому, прирост портфеля на 34% за підсумками минулого року зумовлено, насамперед, реалізацією проекту Monobank – обсяг коштів приватних клієнтів зріс більше ніж удвічі.

Залучені кошти направляються Банком на кредитування роздрібних та корпоративних клієнтів.

З метою диверсифікації активів, підтримки ліквідності на достатньо високому рівні, Банк розміщує тимчасово вільні кошти до високоліквідних активів (депозитні сертифікати НБУ та ОВДП), що забезпечує прийнятний рівень доходності за відсутності кредитних ризиків. Також банк зберігає кошти на рахунках Ностро. Кошти на коррахунку в НБУ підтримуються в обсязі, достатньому для своєчасного обслуговування клієнтів, а також своєчасного виконання власних зобов'язань у повному обсязі.

Станом на 01.01.2019 року склад високоліквідних активів був наступним:

Готікові кошти – 213,5 млн. грн., кошти в Національному банку України – 192,8 млн. грн., кореспондентські рахунки, депозити та кредити овернайт у банках за мінусом резервів – 929,5 млн. грн.; ОВДП – 244,7 млн. грн., депозитні сертифікати НБУ -650,8 млн. грн. Що складає 2 231,3 млн. грн. Питома вага в валюті баланса – 26,6%.

Унаслідок проведення ефективної діяльності в 2018 році – коло клієнтів збільшено на 530 000 клієнтів та продовжує збільшуватись. Банк має достатньо високий ресурсний потенціал, який виступає підґрунтям для зростання кредитної активності Банку в країні.

Реалізуючи стратегію, АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» приділяє особливу увагу формуванню бездоганної репутації на ринку завдяки досвідченій команді професіоналів та якісному корпоративному управлінню; клієнтоорієнтованості бізнес-процесів; навчанню та розвитку професійної підготовки співробітників; постійного запровадження новацій для якісного обслуговування клієнті; наданні широкого спектру фінансових продуктів та послуг, що зростають та адаптуються відповідно до потреб ринку; розвитоку сучасних високотехнологічних продуктів.

Основними факторами, що сприяють формуванню стійких ділових відносин довірчого характеру з клієнтами є: індивідуальний підхід до кожного клієнта, постійне покращення банківських відносин на всіх рівнях співпраці з клієнтами, задоволення клієнтських запитів за обсягом, структурою та якістю фінансових послуг; повне дотримання конфіденційності інформації; галузеві знання бізнесової діяльності наших клієнтів; надійна консультаційна підтримка експертів щодо оптимальних та найбільш ефективних рішень у кожному конкретному випадку; сегментація клієнтів, диференціація продуктів та сервісів, що сприяють формуванню стійких ділових відносин довірчого характеру.

3.2. Людські ресурси, інтелектуальний капітал, соціальні аспекти діяльності Банку, питання зайнятості, поваги до прав людини, боротьба з корупцією.

Банк, достатньою мірою забезпечений кваліфікованим банківським персоналом. В Банку є постійно діюча система підготовки, підвищення кваліфікації кадрів, стимулювання кар'єрного зростання та формування кадрового резерву. Так, станом на кінець 2018 року, середньооблікова чисельність працівників складала 853 особи.

В Банку сформовані традиції внутрішньобанківської культури, корпоративного духу, професійної етики та сприятливий психологічний клімат у колективі.

Велика увага Банку приділялась збереженню бездоганної ділової репутації, як надійного фінансового партнера; забезпеченням балансу між інтересами власників, (акціонерів), працівників, клієнтів, ділових партнерів та інших зацікавлених осіб; запобіганню неприйнятній поведінці, порушенням та ймовірним зловживанням; розвитку

корпоративної культури та культури управління ризиками, що передбачає орієнтацію працівників на досягнення спільних цілей; поширення етичних стандартів та правил належної поведінки на діяльність усіх учасників Банку.

Цінності Банку:

- **довіра та повага клієнтів:** Довіра, повага та відповідальність формують основу здорового зростання. Банк та його працівники є чесними в усьому та несуть особисту й корпоративну відповідальність за все, що роблять. Здійснюючи грамотне керівництво наданими ресурсами, Банк зміцнює довіру, підтверджуючи слова діями й виконуючи дані обіцянки. Банк цінує довгострокові відносини та не шукає сьогоднішої вигоди, керується принципами обачності та обережності, враховує інтереси акціонерів та клієнтів Банку.
- **соціальна відповідальність:** Банк бере на себе зобов'язання, що пов'язують його діяльність з морально-етичними цінностями, реалізує свої соціальні та благодійні ініціативи на постійній основі. Усі працівники Банку приймають активну участь в соціальних ініціативах Банку.
- **якість:** Банк контролює кожен етап процесу і його відповідність існуючим стандартам якості. Усі процеси відповідають міжнародним стандартам і регламентовані внутрішніми нормативними документами Банку. Впроваджена система управління ризиками. Працівники Банку вітають зміни на краще і завжди готові до них, постійно вдосконалюючись, щоб досягти найвищої якості у роботі. Працівники Банку розуміють, що кожний клієнт Банку заслуговує самого якісного обслуговування та уваги. Кожен працівник Банку проявляє увагу до клієнтів, які до нього звертаються, знає своїх клієнтів та їх потреби, активно цікавиться думкою клієнтів відносно якості обслуговування та прагне досконалості у всьому;
- **ефективність:** Банк відкритий для нових ідей і технологій. Банк прагне запропонувати те, що не можуть запропонувати інші. Технології Банку створені і налагоджені для того, щоб спілкування клієнта з Банком було швидким, надійним і зручним. Працівники Банку розуміють, що для досягнення цілей Банку необхідно безперервно підвищувати свій професійний рівень, прагнути знати більше, щоб стати кращими і працювати ефективніше для клієнтів, прагнути новацій для покращення фінансового стану Банку. Керівники Банку заохочують ініціативу працівників Банку і забезпечують можливості для їх постійного росту і розвитку, зокрема шляхом впровадження сучасних технологій;
- **прозорість:** Банк проводить політику максимальної прозорості своєї діяльності шляхом розкриття інформації про Банк, з використанням законних та доступних джерел інформування всіх зацікавлених осіб. Банк відкрито інформує про важливі питання розвитку Банку, створюючи основу для довірчої співпраці;
- **доступність для клієнта:** Працівники Банку відкриті і готові до спілкування. Для них немає дрібниць, вони вміють слухати і чути кожного клієнта. Все, що важливо для клієнтів, заслуговує глибокої уваги працівника Банку;
- **командна робота:** Керівники Банку створюють умови для консолідації, поєднання всіх можливих й необхідних ресурсів, злиття в одне ціле знань, умінь, емоцій, прагнень, мрій та дій працівників Банку. Єдність команди формується на основі поваги до корпоративних цінностей, розуміння загальної відповідальності за клієнта, репутацію Банка, значимість своєї діяльності для суспільства. Керівники і працівники Банку працюють на загальну мету, довіряють і допомагають один одному взаємодіяти, координувати свою роботу.

- Банк визнає корпоративною цінністю вчасне та відверте обговорення неприйнятної поведінки або інших порушень в Банку та їх ескалації.

Основними принципами поведінки (етики) в Банку є:

Клієнтоорієнтованість – усі продукти, послуги та операційні процеси розробляються Банком з огляду на потреби клієнта та передбачають простоту, зручність і доступність їх використання. Банк турбується про позитивні враження клієнтів та контрагентів.

Ефективність – Банк постійно вдосконалює свої процеси та процедури для досягнення максимальної ефективності, адже всі рішення Банку мають бути зваженими та передбачати досягнення стратегічних цілей. Банк підтримує ініціативи працівників та клієнтів, їх зауваження та пропозиції, направлені на розвиток та вдосконалення процесів, покращення продуктів, послуг та сервісу.

Законність – Банк сповідує принцип нетерпимості до шахрайства, зловживання, корупції. Керівники та працівники Банку безумовно дотримуються вимог законодавства та внутрішніх документів, регуляторних вимог, ринкових стандартів та правил добросовісної конкуренції, дотримуючись найвищих стандартів комплаенс.

Прозорість – керівники та працівники Банку дотримуються політики максимальної прозорості своєї діяльності для усіх зацікавлених сторін та розкривають основну інформацію про свою діяльність на офіційному веб-сайті Банку. Керівники та працівники Банку діють відповідно до загальноприйнятих етичних стандартів ведення відкритого і чесного бізнесу, дотримуючись високих стандартів корпоративної культури та кращих практик корпоративного управління.

Збалансованість – Банк досягає своїх бізнес-цілей здійснюючи свою діяльність збалансовано, що передбачає врахування всіх ризиків та забезпечення захисту інтересів працівників, клієнтів, акціонерів та партнерів Банку.

Професіоналізм – у своїй щоденній діяльності керівники та працівники Банку діють професійно, ефективно та своєчасно, запобігаючи будь-яким протиправним діям з боку третіх осіб стосовно Банку, його акціонерів, клієнтів, ділових партнерів і працівників Банку.

Повага до прав людини – керівники Банку забезпечують дотримання прав усіх працівників, гарантують справедливе ставлення до них та не допускають дискримінації чи переслідувань за будь-якими ознаками.

Екологічність – під час здійснення своєї діяльності керівники та працівники Банку враховують необхідність захисту довкілля та піклування про збереження природи.

Повага до прав людини.

При обслуговуванні клієнтів працівники Банку дотримуються принципу нейтралітету щодо їх національної, расової або гендерної принадлежності, політичних та релігійних переконань, забезпечуючи рівність прав та якісний сервіс для усіх клієнтів, зацікавлених у отриманні фінансових послуг.

Працівники Банку не допускають будь-які прояви дискримінації за політичними, релігійними, національними чи іншими ознаками, у тому числі при прийнятті на роботу, оплаті праці, просуванні по службі, докладаючи зусиль, щоб особисті, фізіологічні, гендерні, расові, вікові чи інші особливості працівників Банку чи клієнтів.

Керівники Банку не допускають щодо працівників будь-яких проявів дискримінації за політичними, релігійними, расовими, статевими чи іншими ознаками під час прийому на роботу, оплати праці, просування по службі. На усіх працівників Банку розповсюджується

принцип надання рівних можливостей, які залежать тільки від їхнього професіоналізму та особистого потенціалу.

Соціальні аспекти.

У 2018 році «УНІВЕРСАЛ БАНК» проводив активну діяльність у сфері корпоративної соціальної відповідальності, підтримуючи програму медичного страхування та страхування життя для всього персоналу. Протягом цього року, банк постійно ініціював низку заходів на підтримку соціальної сфери, активно залучав співробітників до участі у соціальних заходах. Банк брав участь у благодійних проектах.

В рамках проекту «День донора», спільно з Київським міським центром крові, працівники Банку були залучені для здачі крові. Головною метою заходу було врятувати життя людей, які цього потребують.

В рамках благодійної допомоги від Банку для дитячого соціально-реабілітаційного центру "Надія" (м. Лубни), були закуплені матеріали для побудови каркасу і покриття даху, об лаштована дитяча іdal'nya столами та стільцями. Крім цього, співробітниками була ініційована поїздка до дитячого центру із солодкими подарунками та веселими іграми для дітей.

Працівники Банку брали участь у благодійного марафону «Пробіг під каштанами». Зібрані в рамках проекту кошти спрямувались на придбання необхідного обладнання та витратних матеріалів для Центру дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України. Пробіг нагадує про проблему вроджених вад серця і можливості її вирішення, привертаючи увагу Українців і основних медіа країни.

У стінах Банку постійно проводяться внутрішні соціальні заходи, такі як:

- До Дня захисту дітей був організовано конкурс дитячого малюнку
- Активність Halloween – працівники прикрашали свої робочі місця та приймали участь у конкурсі.
  - День Української писемності – працівники приймали участь на кращій авторський твір.
  - Підтримка нашого працівника Бована К. у міжнародних змаганнях у Грузії з пауерліфтингу.
  - Банк підтримує здоровий спосіб життя співробітників та фінансує футбольну команду яка складається з працівників Банку.

Банк всебічно намагається впливати на розвиток співробітників організовуючи заходи з внутрішнього та зовнішнього навчання.

Протидія корупції та шахрайству

Акціонери, керівники Банку (Голова та члени Наглядової Ради Банку, Голова, його заступники та члени Правління Банку, головний бухгалтер, його заступники) та працівники Банку в своїй діяльності, а також у правовідносинах з клієнтами та діловими партнерами, контрагентами та іншими суб'єктами господарювання (юридичними особами або фізичними особами – підприємцями) чи фізичними особами, з якими встановлюються ділові відносини, органами державної влади, органами місцевого самоврядування керуються принципом «нульової толерантності» до будь-яких проявів корупції і вживатимуть всіх передбачених законодавством заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції та пов'язаним з нею діям.

Банк неухильно дотримується таких фундаментальних цінностей як чесність, прозорість, відповідальність, а також бере на себе зобов'язання захищати власну репутацію та репутацію своїх клієнтів. Всі працівники та керівники Банку (незалежно від посади) зобов'язані дотримуватись етичних принципів, підходів та вимог Антикорупційної політики Банку.

Банк заявляє про неприйняття корупції, вітає та заоочує дотримання принципів та вимог Антикорупційної політики всіма працівниками та керівниками Банку, контрагентами та іншими особами, а також сприяє підвищенню рівня антикорупційної культури серед працівників та керівників Банку шляхом їх інформування та навчання.

У своїй діяльності Банк дотримується найвищих стандартів ділової етики та вживає всіх можливих заходів для запобігання проявам корупції та шахрайства у відносинах із клієнтами та партнерами.

Відповідно до корпоративних політик Банку ми відкрито ведемо бізнес із клієнтами та партнерами, заоочуємо дотримання встановлених принципів протидії корупції та шахрайству в будь-яких проявах.

Банк нетерпімо ставиться до всіх проявів незаконної діяльності та корупції, у тому числі:

- подання недостовірної фінансової та статистичної звітності;
- вчинення посадового злочину, економічного злочину (шахрайство);
- порушення санкцій;
- легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення;
- неконкурентної практики.

Працівники Банку здійснюють заходи для мінімізації ризику корупційних правопорушень та хабарництва, утримуючись від поведінки, яка може бути розцінена як готовність вчинити корупційне правопорушення та невідкладно інформують підрозділ комплаєнс/відповідального працівника з комплаєнс про випадки підбурення до вчинення корупційного правопорушення.

Працівникам Банку заборонено: вчиняти чи брати участь у вчиненні корупційних правопорушень; пропонувати, надавати та чи отримувати речі або послуги, що можуть бути визначені як хабар.

В Банку діє система контролю за дотриманням вимог законодавства України, регуляторних вимог, ринкових стандартів, внутрішніх документів, у тому числі етичних стандартів та правил поведінки (далі - комплаєнс), спрямована на обмеження та мінімізацію ризику застосування юридичних санкцій, виникнення фінансових збитків або втрати репутації шляхом забезпечення належного управління комплаєнс ризиками, прозорості здійснення діяльності Банку та забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю.

Банк у своїй діяльності застосовує всі необхідні заходи для запобігання порушенню прав споживачів. Банк будує відносини з клієнтами/контрагентами на взаємній довірі, повазі і рівноправності та надає перевагу переговорам і пошуку компромісу у разі виникнення розбіжностей і суперечок. У разі надходження скарг від клієнтів, працівники Банку (в межах своїх повноважень) ретельно вивчають скаргу та здійснюють розслідування інциденту, після чого виконують необхідні дії для максимально швидкого вирішення проблеми. Для зручності, Клієнт має можливість надати звернення:

- телефоном (звернення на спеціальну телефонну лінію Банку);
- особисто - у відділенні Банку (Клієнт заповнює форму звернення);
- листом – направити засобами поштового зв’язку письмове звернення на адресу Банку;
- електронним листом – оформити звернення через мережу Інтернет, засобами електронного зв’язку (електронне звернення).

Клієнт, який звернувся до будь-якого працівника Банку, має одержати вичерпну відповідь на своє запитання або, у разі неможливості надання відповіді, працівник Банку має надати чіткі рекомендації, до кого саме із працівників Банку Клієнт може звернутися та отримати необхідну консультацію та конкретну допомогу у вирішенні питання.

У своїй діяльності Банк: невідкладно реагує на будь-які прояви корупції та шахрайства.

- не бере участі в угодах, якщо є підстави вважати, що вони пов’язані з корупційними діями чи шахрайством;
- протидіє конфлікту інтересів, що може спричинити фінансові та репутаційні втрати;
- не бере участь в заходах, які можуть вплинути на ухвалення ділових рішень, при наявності ознак корупції чи конфлікту інтересів.

АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» має імідж надійного комерційного банку, довіра до нього з боку клієнтів постійно зростає.

3.3. Технологічні ресурси.

Банк активно розвиває проект Monobank, забезпечує надійне функціонування IT-інфраструктури Monobank, модернізує мережеві IT-інфраструктури, побудову IT-процесів, оптимізує ліцензування серверного програмного забезпечення та СУБД. Банк співпрацює з двома міжнародними платіжними системами та постійно впроваджує нові банківські продукти з використанням платіжних карток. Кількість БПК, емітованих банком станом на 01.01.2019 року становило 770 тис. шт.

3.4. Екологічна відповідальність.

У банку виховують екологічно свідому поведінку серед працівників та клієнтів: економне споживання природних ресурсів, електроенергії, відповідальне ставлення до утилізації відходів тощо. Приміром, у банку використовують енергозберігаючі лампи, двосторонній друк; намагаються скоротити кількість відряджень із використанням автомобілів зі шкідливими викидами та користуватися екологічно безпечними видами транспорту. А клієнтам пропонують задля збереження природних ресурсів намагатися обходитися без роздруковання квитанцій при користуванні банкоматами. У банку організовано також збір відпрацьованих гальванічних елементів.

3.5. Система управління ризиками, стратегія та політика управління ризиками, суттєві види ризиків, їх зміни та плани їх пом'якшення.

3.5.1. Опис основних характеристик систем внутрішнього контролю і управління ризиками емітента. Інформація про наявність у фінансової установи системи управління ризиками та її ключові характеристики.

Основними характеристиками системи внутрішнього контролю Банку (далі – СВК) є охоплення нею всіх процесів Банку, безперервність її функціонування та регулярність здійснення та моніторингу контролів. СВК побудована на 3-х рівневій моделі контролю.

СВК протягом 2018 року розвивалась та забезпечувала зниження ризиків та підвищення ефективності процесів Банку.

З метою сприяння фінансовій стійкості Банку, підвищення вартості його власного капіталу, уникнення конфлікту інтересів на всіх рівнях банку та забезпечення досягнення цілей багатьох зацікавлених сторін, в Банку діє система управління ризиками. Управління ризиками в Банку відбувається із застосуванням спеціально розроблених механізмів прийняття рішень, їх контролю та супроводження при здійсненні банківських операцій з метою досягнення цілей, визначених стратегічним та бізнес-планами Банку, при забезпеченні оптимального співвідношення ризику та дохідності.

Організаційна структура системи управління ризиками в Банку створена з урахуванням розподілу функціонала відповідно до трьох ліній захисту учасників процесу, їх повноважень, відповідальності та порядку їх взаємодії. Забезпечує чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень:

- на першій лінії захисту перебувають бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки діяльності Банку, що є власниками всіх ризиків, що виникають у сфері їх відповідальності, вони відповідають за виявлення та оцінювання ризиків, ужиття управлінських заходів та звітування щодо таких ризиків, в рамках цих підрозділів призначаються працівники – Ризик-координатори.
- на другій лінії захисту знаходяться Департамент з ризиків, Департамент кредитного аналізу та контролю роздрібного бізнесу, Департамент ризик-менеджменту по проекту Монобанк, Департамент по управлінню дебіторською заборгованістю, Департамент комплаєнс.
- на третьій лінії захисту Служба внутрішнього аудиту здійснює перевірку та оцінку ефективності функціонування системи управління ризиками.

Забезпечення функціонування та контроль за ефективністю системи управління ризиками є предметом підвищеної уваги Наглядової Ради Банку. Основною сполучною ланкою при взаємодії підрозділів Банку та Наглядовою Радою Банку в рамках системи управління ризиками є Керівник підрозділів з управління ризиками в Банку (CRO) та Керівник підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (CCO), права та функціональні обов'язки яких визначаються відповідними посадовими інструкціями.

Для забезпечення ефективного контролю на першій лінії захисту Банком призначаються Ризик-координатори.

Взаємодія між підрозділами Банку, в частині забезпечення ефективного функціонування системи управління ризиками, здійснюється шляхом обміну інформацією. Взаємодія між підрозділами по юкремих видах ризиків регламентується відповідними внутрішніми нормативними документами Банку, організовується та контролюється ССО та CRO.

Організаційна структура системи управління ризиками Банку забезпечує чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень, відповідальність та порядок взаємодії між підрозділами, що є суб'єктами системи управління ризиками, до яких відносяться:

- Наглядова Рада Банку;

- Правління Банку;
- Колегіальні органи Банку;
- Служба внутрішнього аудиту;
- Департамент з ризиків;
- Департамент кредитного аналізу та контролю роздрібного бізнесу;
- Департамент ризик-менеджменту по проекту Монобанк;
- Департамент по управлінню дебіторською заборгованістю;
- Департамент комплаенс;
- Бізнес-підрозділи, та підрозділи підтримки (перша лінія захисту).

Система управління ризиками Банку базується на:

- організаційній структурі системи управління ризиками;
- кодексі поведінки (етики);
- внутрішніх нормативних документах з питань управління ризиками;
- інформаційній системі щодо управління ризиками та звітування;
- інструментах для ефективного управління ризиками (ліміти, система внутрішнього контролю (далі – СВК) тощо).

Підрозділи, підпорядковані Керівнику підрозділів з управління ризиками в Банку (CRO) та Керівнику підрозділу контролю за дотриманням норм [комплаенс] (CCO) організаційно та функціонально відокремленні від підрозділів (керівників підрозділів) першої та третьої лінії захисту.

Наглядова Рада Банку забезпечує незалежність підрозділів, підпорядкованих CRO та CCO, шляхом:

- звітування та підпорядкування CRO та CCO (й підпорядкованих їм підрозділів) Наглядовій Раді Банку;
- надання CRO та CCO (й підпорядкованих їм підрозділам) прямої та необмеженої можливості обговорення питань щодо ризиків безпосередньо з Наглядовою Радою Банку без необхідності (обов'язку) інформування про це членів Правління Банку;
- забезпечення достатньої чисельності працівників підрозділів, підпорядкованих CRO та CCO, і рівня їх кваліфікації для досягнення цілей і завдань, поставлених перед ними;
- урахування в бюджеті Банку достатнього розміру фінансового забезпечення підрозділів, підпорядкованих CRO та CCO. Винагорода працівників цих підрозділів не повинна залежати від результатів роботи Бізнес-підрозділів, які є об'єктом контролю, та має сприяти комплектуванню цих підрозділів кваліфікованими працівниками відповідного профілю. Оцінка ефективності роботи працівників підрозділів, підпорядкованих CRO та CCO, має ґрунтуватися на досягненні їх цілей таким чином, щоб не обмежувати їх незалежність;
- гарантування доступу підрозділів, підпорядкованих CRO та CCO, до інформації, необхідної для їх ефективної роботи. Керівники та персонал Банку мають сприяти в наданні такої інформації;
- недопущення працівників підрозділів, підпорядкованих CRO та CCO, до здійснення функцій контролю за тією діяльністю, за яку вони раніше безпосередньо несли відповідальність або стосовно якої раніше ухваливали рішення з метою запобігання конфлікту інтересів.

З метою зменшення ймовірних втрат, Банк виявляє, оцінює, проводить постійний моніторинг, контроль та звітування про ризики з метою їх попередження та/або мінімізації. Методи вимірювання ризиків, регламентуються відповідними внутрішніми нормативними

документами (Політиками, Положеннями, Методиками тощо), що регламентують управління конкретним видом ризиків.

Банківські ризики поділяють на зовнішні та внутрішні з точки зору сфер виникнення та можливостей управління ними. До зовнішніх належать ризики, виникнення яких зумовлене змінами у зовнішньому щодо Банку середовищі й безпосередньо не пов'язані з результатами його діяльності. Більша частина зовнішніх ризиків не піддається кількісній оцінці, але Банк їх враховує під час формування стратегії управління ризиками.

До внутрішніх належать ризики, що виникають безпосередньо в процесі діяльності Банку й зумовлені кількістю його клієнтів, партнерів, зв'язків, спектром банківських операцій і послуг. Внутрішні ризики порівняно із зовнішніми краще піддаються ідентифікації та оцінці.

Основним напрямком діяльності Банку є проведення активних операцій, а саме кредитування, що призводить до формування певної структури активів у розрізі позичальників, продуктів, валют та строків. Для провадження основного виду діяльності Банк використовує власні джерела фінансування та залучає, з метою ефективного розміщення, грошові кошти як від фізичних так і від юридичних осіб. Зазначені джерела фінансування в свою чергу також мають неоднорідну структуру та концентрації у розрізі контрагентів, строків, валют та продуктів. В якості важливих критеріїв, які обов'язково враховуються Банком, при визначенні та моніторингу ризиків є:

- ✓ неоднорідність структури активів Банку та джерел їх фінансування;
- ✓ результати фактичного та можливого впливу сукупності факторів на капітал Банку, що був визначений при стрес-тестуванні;
- ✓ необхідність забезпечення високого рівня ділової репутації Банку та дотримання ним норм законодавства.

З урахуванням зазначеного Банком визначені наступні суттєві ризики:

- кредитний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання контрагентом своїх зобов'язань;
- ризик ліквідності - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки;
- процентний ризик банківської книги - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок впливу несприятливих змін процентних ставок на банківську книгу. Процентний ризик банківської книги впливає на економічну вартість капіталу банку та чистий процентний дохід банку;
- ринковий ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливої зміни курсів іноземних валют, процентних ставок, вартості фінансових інструментів;
- операційний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників банку або інших осіб, збоїв у роботі інформаційних систем банку або внаслідок впливу зовнішніх факторів.

Комплаєнс-rizики включають комплаєнс-rizик та ризик репутації.

Комплаєнс-rizик - імовірність виникнення збитків/санкцій, додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів або втрати репутації внаслідок невиконання банком

вимог законодавства, нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції, правил корпоративної етики, виникнення конфлікту інтересів, а також внутрішньобанківських документів банку. Ризик репутації - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливого сприйняття іміджу банку клієнтами, контрагентами, акціонерами, наглядовими та контролючими органами. Ризик-апетит та толерантність до ризиків визначається на основі затвердженого Стратегії управління ризиками, Декларації схильності до ризиків, структури ризик-апетиту Банку та внутрішніх нормативних документах, що регулюють управління окремими видами ризиків відповідно до їх класифікації та суттєвості, що визначена Банком з урахуванням рекомендацій Національного банку України.

Ризик-апетит та толерантність до ризиків визначається на основі затвердженого Стратегії управління ризиками, Декларації схильності до ризиків, структури ризик-апетиту Банку та внутрішніх нормативних документах, що регулюють управління окремими видами ризиків відповідно до їх класифікації та суттєвості, що визначена Банком з урахуванням рекомендацій Національного банку України.

Банк визначає такі основні методи управління ризиком:

- **уникнення ризику** – припинення здійснення операцій, що з високою імовірністю настання призводять до значних збитків;
- **пом'якшення ризику** – комплекс заходів, спрямованих на зменшення імовірності виникнення ризику та/або зменшення впливу ризику на результати діяльності Банку;
- **прийняття ризику** – утримання ризиків на рівні, що перебуває в межах визначеного Банком схильності до ризиків (ризик-апетиту) та не створює загрози для інтересів вкладників, інших кредиторів, власників Банку та фінансової стійкості Банку;
- **перенесення (передавання) ризику** – перенесення ризику на інших суб'єктів, яке проводиться за допомогою хеджування та/або страхування;
- **хеджування** – метод пом'якшення ризику, який полягає у визначені об'єкта хеджування та підборі до нього адекватного інструменту хеджування. Суть хеджування полягає в компенсації збитків від об'єкта хеджування за рахунок прибутку від інструменту хеджування, які виникають за одних і тих самих умов чи подій. За наявності хеджування Банк позбавляється як ризику, так і можливості отримання додаткового прибутку (за винятком хеджування за допомогою опціонів): якщо умови чи події будуть сприятливими з точки зору об'єкта хеджування, то будь-який прибуток автоматично перекриватиметься збитками від інструменту хеджування;
- **страхування** – передбачає попередню виплату страхового внеску, або премії, з метою уникнення або зменшення обсягів збитків через отримання страхових виплат за настання страхового випадку;
- **диверсифікація** – обмеження впливу фактора ризику за рахунок уникнення надмірної концентрації за одним портфелем, в т. ч. і шляхом пошуку та поєднання портфелів, які за однакових умов приводять до різних не обов'язково прямо протилежних результатів; диверсифікація є методом пом'якшення ризику, який застосовується як до активних, так і до пасивних операцій;
- **лімітування** – обмеження, установлені Банком для контролю величини ризиків, на які наражається Банк протягом своєї діяльності.

Банк щорічно переглядає стратегію управління ризиками, перелік суттєвих ризиків, встановлених лімітів ризик-апетиту та їх значень з метою їх відповідності затвердженій Наглядовою Радою стратегії розвитку Банку на наступний рік.

3.5.2. Інформація про значні фактори ризику, що впливали на діяльність фінансової установи протягом року.

Основними факторами, що впливали на діяльність Банку протягом року визнано нестабільність оточуючого середовища та необхідність у підвищенні контролю над внутрішньобанківськими процесами та окремими підрозділами.

3.6. Інформація про укладення деривативів або вчинення правочинів щодо похідних цінних паперів емітентом, якщо це впливає на оцінку його активів, зобов'язань, фінансового стану і доходів або витрат емітента, зокрема інформація про: а) завдання та політику емітента щодо управління фінансовими ризиками, у тому числі політику щодо страхування кожного основного виду прогнозованої операції, для якої використовуються операції хеджування; б) склонність емітента до цінових ризиків, кредитного ризику, ризику ліквідності та/або ризику грошових потоків.

Правочинів по деривативам або похідним цінним паперам протягом 2018 року не було.

3.7. Інформація про факти відчуження протягом року активів в обсязі, що перевищує встановлений у статуті фінансової установи розмір. Інформація про результати оцінки активів у разі їх купівлі-продажу протягом року в обсязі, що перевищує встановлений у статуті фінансової установи розмір.

Факти відчуження протягом 2018 року активів в обсязі, що перевищує встановлений в Статуті Банку розмір відсутні. Купівля-продаж активів протягом 2018 року в обсязі, що перевищує встановлений в Статуті Банку розмір, не проводилась.

3.8. Відносини з акціонерами та пов'язаними особами, вплив цих відносин на результат діяльності та здійснення управління ними. Інформація про операції з пов'язаними особами, в тому числі в межах однієї промислово-фінансової групи чи іншого об'єднання, проведені протягом року.

Банк у своїй діяльності дотримується вимог чинного законодавства та нормативно-правових актів Національного банку України (далі - НБУ), щодо своєчасного визначення пов'язаних з Банком осіб та належного контролю за їх операціями. Банк визначає перелік пов'язаних з Банком осіб, який затверджується Правлінням банку, відповідно до вимог статті 52 Закону, з урахуванням Політики та Порядку.

Банк уживає всіх заходів для відповідності операцій з пов'язаними особами вимогам законодавства з моменту виникнення ознак пов'язаності фізичної або юридичної особи із Банком, а у разі необхідності - відмовляється від здійснення операцій з особами, щодо яких визначити існування чи відсутність пов'язаності із Банком складно чи неможливо.

Кредити будь-якій особі для погашення цією особою будь-яких зобов'язань перед пов'язаною з Банком особою, не надаються; не купуються активи пов'язаної з Банком особи (за винятком продукції, що виробляється цією особою) та цінні папери, розміщені чи підписані пов'язаною з Банком особою; не укладає угод на умовах, що не є поточними ринковими умовами.

У своїй діяльності Банк уникає операцій, щодо яких НБУ може зробити висновок про здійснення Банком ризикової діяльності

Особлива увага приділяється контролю за нормативом максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з Банком особами (далі - норматив Н9), який встановлюється для обмеження ризику таких операцій та зменшення негативного впливу на загальну діяльність Банку.

Структурні підрозділи Банку перед проведенням/укладенням кожної операції/угоди з пов'язаними особами, здійснюють аналіз умов у відповідності до вимог законодавства та внутрішніх нормативних документів Банку (за напрямками діяльності підрозділів).

Наглядова рада Банку здійснює нагляд за процесом виявлення та контролю за операціями з пов'язаними з Банком особами та забезпечує, щоб член Наглядової ради Банку, який має конфлікт інтересів, був виключений із процесу погодження здійснення та управління операцією з пов'язаною з Банком особою.

Протягом звітного року Банком були надані кредити пов'язаним особам в сумі 156,8 млн. грн., за звітний період погашено 163,6 млн. грн. (Примітка 36.7 «Річної фінансової звітності за 2018 рік»). Протягом 2018 року від операцій з пов'язаними особами, Банком отримано 938,7 млн. грн. доходу та 147,9 млн. – витрат. Таким чином, прибуток від операцій з пов'язаними особами у 2018 році склав 790,8 млн. грн. (Примітка 36.3 «Річної фінансової звітності за 2018 рік»).

3.9. Інформація про результати функціонування протягом року системи внутрішнього аудиту (контролю), а також дані, зазначені в примітках до фінансової та консолідований фінансової звітності відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Протягом всього 2018 року у Банку функціонувала Служба внутрішнього аудиту. Станом на 31.12.2018 Служба внутрішнього аудиту мала у своєму складі 3 аудиторів. Керівником служби внутрішнього аудиту є Турусіков П.В.

Протягом 2018 року згідно плану аудиту було здійснено 10 планових перевірок, відповідно до затвердженого Головою Наглядової Ради Банку Плану роботи СВА на 2018 рік за результатами яких були складені аудиторські звіти з наданими рекомендаціями.

Здійснювався постійний моніторинг дотримання Банком вимог чинного законодавства України, зокрема нормативно-правових актів Національного банку України, а також рішень Загальних зборів акціонерів, Наглядової ради та Правління Банку.

Проводилася перевірка результатів поточної фінансової діяльності Банку, та аналіз інформації про діяльність Банку, професійну діяльність його працівників, і випадки можливого перевищення повноважень посадовими особами Банку. Також здійснювалось виконання інших передбачених чинним законодавством України функцій, пов'язаних з наглядом за діяльністю Банку.

Підвищена увага під час аудиторських перевірок приділялась ефективності системи внутрішнього контролю та банківським операціям, що несуть найбільші ризики в діяльності Банку: активним операціям суб'єктів господарської діяльності та фізичних осіб, поточним торговельним та неторговельним операціям в іноземній валюті, оцінці ризиків, питанням організації роботи та системи внутрішнього контролю щодо реалізації в Банку програм по запобіганню та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, достовірності бухгалтерського обліку та звітності, достатності в Банку інформаційних систем та технологій, автоматизації банківських процесів, стану нормативного забезпечення та інше. За результатами проведених перевірок Службою внутрішнього аудиту налагоджено

процедуру реалізації матеріалів перевірок за схемою: максимальне усунення недоліків та порушень під час перевірок; підготовка перевіреними підрозділами Планів заходів щодо усунення встановлених аудиторськими перевірками порушень та недоліків; розгляд матеріалів перевірок Служби внутрішнього аудиту та прийняття керівництвом Банку рішень за поданням СВА; обговорення матеріалів перевірок та адекватності прийнятих керівництвом Банку заходів щодо недопущення порушень у майбутньому на засіданнях Комітету з питань аудиту Наглядової Ради Банку; контроль з боку Служби внутрішнього аудиту щодо усунення відповідними структурними підрозділами встановлених порушень та недоліків, впровадження рекомендацій з наданням матеріалів Правлінню Банку та на розгляд Комітету з питань аудиту Наглядової Ради Банку.

Відповідні рекомендації Служби внутрішнього аудиту впроваджуються керівництвом Банку у відповідності до встановлених термінів.

Внутрішнім аудитором протягом року до фінансової звітності примітки не зазначаються.

3.10. Інформація про зовнішнього аудитора наглядової ради фінансової установи, призначеного протягом року.

Визначення аудиторської фірми, яка буде здійснювати аудит фінансової звітності 2018 року, відбулося на засіданні Наглядової Ради Банку, яке відбулось 24.09.2018 (протокол № 37/18).

Рішенням Наглядової Ради Банку визначено для проведення зовнішнього аудиту річної фінансової звітності Банку за 2018 року та оцінки стійкості аудиторську фірму – Товариство з обмеженою відповідальністю Аудиторську фірму «RSM Україна», ЕДРПОУ 21500646 (Свідоцтво про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів № 0084 від 26.01.2001р., Свідоцтво про включення до Реєстру аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків № 00001 видане на підставі рішення від 07.07.2016 р. № 49, Свідоцтво про внесення до реєстру аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки професійних учасників ринку цінних паперів серія та номер П 000280, строк дії з 19.02.2013 р. до 30.07.2020 р.).

3.11. Інформація про діяльність зовнішнього аудитора, зокрема: загальний стаж аудиторської діяльності; кількість років, протягом яких надає аудиторські послуги такій фінансовій установі; перелік інших аудиторських послуг, що надавалися такій фінансовій установі протягом року; випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій внутрішнього аудитора; ротацію аудиторів у фінансовій установі протягом останніх п'яти років; стягнення, застосовані до аудитора Аудиторською палатою України протягом року, та факти подання недостовірної звітності фінансової установи, що підтверджена аудиторським висновком, виявлені органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

Загальний стаж аудиторської діяльності Аудиторської фірми «RSM Україна» – 25 років.

Кількість років, протягом яких Аудиторська фірма «RSM Україна» надає аудиторські послуги Банку – 6 років поспіль.

Інші аудиторські послуги, що надавалися Аудиторською фірмою «RSM Україна» Банку протягом 2018 року – оцінка якості активів та прийнятності забезпечення за кредитними операціями станом на 01.01.2018 згідно з Технічним завданням, передбаченим Рішенням Правління Національного банку України від 28.12.2017 №848

«Про затвердження Технічного завдання для здійснення оцінки стійкості банків та банківської системи України»; перевірка Звіту про управління, складеного у відповідності до вимог Постанови Національного банку № 373; завдання з надання впевненості щодо Звіту про корпоративне управління.

Випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій внутрішнього аудитора відсутні.

Ротація аудиторів у Банку протягом останніх п'яти років відбувалася у відповідності до вимог чинного законодавства.

Стягнення до аудитора RSM Україна Аудиторською палатою України протягом 2018 року не застосовувалися.

Випадки подання недостовірної звітності Банку, що підтверджена аудиторським висновком, виявлені органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, відсутні.

3.12. Інформація про діяльність використані рекомендації органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, щодо аудиторського висновку.

У 2018 році органи, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, своїх рекомендацій щодо аудиторського висновку не надавали. Тому згадані рекомендації не використовувалися.

3.13. Інформація про захист фінансовою установою прав споживачів фінансових послуг, зокрема: наявність механізму розгляду скарг; прізвище, ім'я та по батькові працівника фінансової установи, уповноваженого розглядати скарги; стан розгляду фінансовою установою протягом року скарг стосовно надання фінансових послуг (характер, кількість скарг, що надійшли, та кількість задоволених скарг); наявність позовів до суду стосовно надання фінансових послуг фінансовою установою та результатами їх розгляду.

Скарги та звернення громадян розглядаються згідно Порядку організації розгляду звернень та особистого прийому громадян в АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» затвердженим від 13.02.2019 року, протокол №6.

Прізвище, ім'я та по батькові працівників фінансової установи, уповноваженого розглядати скарги.

Назва Департаменту / Управління	ПІБ відповідально працівника	Посада відповідально працівника
Штат Операційного директора	Примаченко Т.В.	Операційний директор
	Макарова І.М.	Начальник Відділу з обробки скарг та звернень громадян
	Мар'янова М.О.	Начальник Відділу супроводження та контролю клієнтських операцій
	Олійник Л.В.	Керівник Групи реконселяції, супроводження та контролю депозитних та розрахункових операцій з клієнтами банку

	Філоненко А.В.	Спеціаліст Відділу супроводження операцій з платіжними картками
Департамент з ризиків	Надобко О.С.	Директор Департаменту
	Святченко А.В.	Начальник Управління по роботі з проблемними активами
	Бєлкін М.В.	Начальник Відділу по роботі з проблемними кредитами
	Біловусько С.М. Фурсенко Т. С. Корчемкін С.В.	Головний фахівець Відділу по роботі з проблемними кредитами
Департамент по управлінню дебіторською заборгованістю	Лугова О.В.	Заступник Голови Правління
	Якименко К.А.	Директор Департаменту по управлінню дебіторською заборгованістю
	Бован К.С.	Начальник Управління по роботі з заборгованістю роздрібного бізнесу
	Голодюк О.О.	Начальник Відділу по роботі з дебіторською заборгованістю
Департамент кредитного аналізу та контролю роздрібного бізнесу	Коломієць І.П.	Директор Департаменту кредитного аналізу та контролю роздрібного бізнесу
	Грекова В.В.	Старший спеціаліст Відділу з реструктуризації кредитів
Департамент продуктів роздрібного бізнесу та транзакційного банкінгу	Звізло А.Я	Директор Департаменту продуктів роздрібного бізнесу та транзакційного банкінгу – член Правління
	Янковська А.В.	Начальник Управління підтримки продажів продуктів
Директор мережі відділень	Кучерява Н.М.	Директор Мережі відділень
	Соломашенко К.М.	Керівник Групи підтримки відділень
Управління банківської безпеки	Коновалов Є.В.	Начальник Управління банківської безпеки
	Литовченко С.М.	Начальник Відділу внутрішньої безпеки

Протягом 2018 року зареєстровано 80 скарг стосовно надання фінансових послуг, кількість задоволених скарг 80. Скарги стосувались питань надання інформації про рахунки, інформації по кредитам, інформації по депозитним рахункам, інформації щодо закриття кредитної картки, реструктуризації, зняття процентів з рахунку, тощо).

Скарги, що надходили на адресу АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» розглядалися у строки та у порядку, встановленовлені чинним законодавством.

В банку ведеться активна робота щодо стягнення проблемної заборгованості. Переважна більшість позовів, поданих Банком з метою стягнення заборгованості за кредитними договорами судами задоволено на користь Банку. Банк має високі показники у стягненні проблемної заборгованості.

За 2018 рік кількість позовів від фізичних осіб щодо надання Банком фінансових послуг була дуже незначною. Практично, всі позови, що розглянуті, були залишені судами без задоволення.

3.14. Інформація про заходи впливу, застосовані протягом року органами державної влади до фінансової установи, в тому числі до членів її наглядової ради та виконавчого органу.

Заходи впливу, застосовані протягом 2018 року до Голови та членів Наглядової Ради, до Голови та членів Правління Банку, – відсутні.

До Банку було застосовано заходи впливу органами Державної фіскальної служби.

Згідно висновків Акту перевірки Офісу ВПП від 19.09.2018р. «Про результати документальної планової виїзної перевірки АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» (код ЄДРПОУ 21133352)» до Банку застосовані заходи впливу у вигляді донарахованих зобов'язань зі сплати податків, штрафних санкцій та пені в загальній сумі 121 581 573,95 грн. При цьому, не погоджуючись із визначеними донарахуваннями зобов'язань зі сплати податків, штрафних санкцій та пені за окремими податковими повідомленнями-рішеннями, Банк воскаржив їх в судовому порядку. Рішенням суду першої інстанції податкові повідомлення-рішення скасовані на загальну суму 121 238 590,60 грн.

Постановою НБУ № 53 від 21.08.2018 р. Банк притягнено до відповідальності на суму 18 тис. грн. за порушення валютного законодавства. Штраф сплачений.

Заходи впливу відносно здійснення фінансового моніторингу та комплаенсу в 2018 році не застосовувались.

4. Результати діяльності та перспективи подальшого розвитку. Ключові показники діяльності.

4.1. Інформація про розвиток емітента. Вірогідні перспективи подальшого розвитку емітента.

Основними стратегічними цілями в 2019-2020 р.р. є:

➤ забезпечення помірного зростання кредитного портфелю корпоративних клієнтів та нарощення кредитного портфелю фізичних осіб по проекту Монобанк, із забезпеченням високого рівня якості кредитів та відповідним зростанням розміру залучених ресурсів;

- збереження високого рівня довіри юридичних і фізичних осіб до Банку шляхом своєчасного та повного виконання своїх зобов'язань перед вкладниками та акціонерами;
- подальша активна робота з проблемною заборгованістю, оптимізація структури проблемного портфелю, індивідуальні гнучкі пропозиції боржникам щодо добровільного урегулювання заборгованості (реструктуризації боргу (відстрочка платежу, зменшення відсоткової ставки тощо), досрочового погашення, тощо), отримання доходу від погашення кредитів, що були списані. Банк здійснює реструктуризацію іпотечних кредитів в іноземній валюті, за якими вимагалося збільшення розміру кредитного ризику, шляхом конвертації цих кредитів у національну валюту у разі досягнення домовленостей з позичальниками.
- забезпечення прийнятного рівня адміністративно-господарських витрат та капітальних вкладень для забезпечення виконання запланованих показників розвитку.

Результати та ключові показники діяльності Банку. Подальший розвиток банку.

На кінець 2018 року чисті активи банку становили 8,4 млрд. грн. Зростання обсягу чистих активів на 2,3 млрд. грн за рік обумовлено такими чинниками: приріст працюючих кредитів, робота з проблемною заборгованістю, інвестування в боргові цінні папери, що рефінансуються НБУ.

Кредитний портфель юридичних та фізичних осіб на кінець 2018 року становив 6,7 млрд грн. та збільшився на 1,4 млрд. грн. за рахунок збільшення обсягів наданих кредитів роздрібним клієнтам.

Банк успішно перейшов на Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСФЗ 9).

Протягом року було досягнуто значне скорочення обсягу проблемної заборгованості. З метою підтримання якості кредитного портфелю на прийнятному рівні, Банк на постійній основі проводить роботу щодо примусового стягнення проблемної заборгованості. Окремі кредити булі погашено позичальниками та/або їх поручителями, а також шляхом реалізації забезпечення та/або прийняття останнього на баланс Банку. Заборгованість окремих позичальників було реструктуризовано, частина безнадійної заборгованості було списано за рахунок резервів. Обсяг погашеної в 2018 році раніше списаної заборгованості склав 147,8 млн. грн., прийнято на баланс заставлене майно – 135,4 млн. грн., реалізовано прийняте на баланс заставне майно – 96,4 млн. грн.; списано погашеної заборгованості 2,5 млрд. грн.

Водночас приріст портфелю в роздрібному бізнесу склав 3,1 млрд. грн., що відповідає визначеним цілям.

В 2018 році, Банк успішно пройшов оцінку стійкості, станом на 01.01.2018 р., відповідно до вимог «Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України», затвердженого постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2017 року. Банк повністю забезпечує покриття суми потреби в капіталі та підтверджив свою фінансову стійкість та надійність.

У 2018 році відбулося зростання ресурсної бази за рахунок коштів клієнтів. На кінець звітного періоду обсяг коштів, залучених у клієнтів (фізичних та юридичних осіб), становив 6,9 млрд. грн. Зростання коштів (на 34% у річному вимірі) відбулося переважно за рахунок приросту залишків на рахунках роздрібного бізнесу, що свідчить про високий рівень довіри клієнтів до банку.

Розмір балансового капіталу банку на звітну дату становив 877 млн. грн, та зросла протягом 2018 року на 86 млн. грн.

Протягом звітного року Банк дотримувався усіх вимог нормативів капіталу. Сума регулятивного капіталу Банку значно перевищувала встановлений законодавством мінімально необхідний рівень 200 млн. грн. та станом на кінець 2018 року складала 753 386 тис. грн. (2017 р.: 413 326 тис. грн.) та збільшилась на 340,1 млн. грн. На кінець 2018 року значення нормативу адекватності регулятивного капіталу (Н2) становило 13,07% (нормативне значення не менше 10%).

Банк другий рік поспіль демонструє високі результати діяльності по банківській системі України. Чистий прибуток після оподаткування за 2018 рік мав позитивне значення та становив 89,1 млн. грн. Суттєвий вплив на обсяг отриманого прибутку мало збільшення чистий процентного доходу Банку на 112 млн. грн. у порівнянні з 2017 роком та чистого комісійного доходу на 388,5 млн. грн. Зростання процентного результату обумовлено збільшення процентних доходів від кредитування приватних осіб. Зростання чистого комісійного доходу відбулось за рахунок збільшення комісійного доходу від операцій з платіжними картами.

На 01.01.2019 року рентабельність активів становила 1,41%, капіталу – 7,49%.

Протягом року показники ліквідності були на достатньому рівні та на 01.01.2019 року складали: норматив миттєвої ліквідності (Н4) 95,9% при нормі не менше 30%, та вище ніж в середньому по системі 68,66%; норматив поточної ліквідності (Н5) 121,37% (норма не менше 40%), в середньому по системі 99,12%; короткострокової ліквідності (Н6) 91,25% при нормі не менше 60%, в середньому по системі 93,52%. Банк, також дотримується, введених з грудня 2018 року значень коефіцієнтів покриття ліквідності, який установлює мінімально необхідний рівень ліквідності для покриття чистого очікуваного відливу грошових коштів протягом 30 календарних днів з урахуванням стрес-сценарію. Так, на кінець 2018 року значення LCR_{bb} склав 156,97% при нормі не менше 80% та LCR_{ib} 377,75% при нормі не менше 50%. Дані показники свідчать про високу спроможність виконання банком своїх зобов'язань перед вкладниками та відповідає діючої Стратегії банку.

З метою зменшення обсягу адміністративних витрат проведено скорочення витрат на утримання персоналу, оренду приміщень. Банк провів міграцію з дорогого іноземного програмного забезпечення та аутсорсингу на єдину платформу операційного забезпечення вітчизняних компаній, що забезпечило значну оптимізацію витрат. Так середньомісячні витрати на утримання основних засобів і нематеріальних активів у 2017 році – 1 828,1 тис. грн., у 2018 році вже 940,8 тис. грн.. Також, за результатами проведеного аналізу діяльності відділень здійснено оптимізацію мережі та закрито 14 нерентабельних відділень Банку.

Збільшення за результатами звітного року чистих активів банку на 2,2 млрд. грн. було вище очікуваного на 0,7 млрд. грн. Дане збільшення дало змогу Банку покращити свою позицію у банківській системі на 1 позицію.

Високий рівень ліквідності дав змогу Банку збільшити свій кредитний портфель та зайняти провідні позиції по системі. Кредитний портфель Банку збільшився на 27%, сума кредитів наданих фізичним особам збільшилась на 52%.

Позиція АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» в банківській системі
у 2018 році

	01.01.2018 факт	01.07.2018 факт	01.10.2018 факт	01.01.2019 факт
--	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

ЧИСТИ АКТИВИ

Банківська система України*	1 333 831	1 299 017	1 354 741	1 360 764
УНІВЕРСАЛ БАНК	6 236	6 213	6 911	8 379
Позиція на ринку	25	25	25	24
Питома вага УНІВЕРСАЛ БАНК в системі	0,47%	0,48%	0,51%	0,62%

КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ, НЕТТО

Банківська система України*	550 036	522 542	573 820	588 936
УНІВЕРСАЛ БАНК	3 941	4 215	4 532	4 978
Позиція на ринку	24	23	22	22
Питома вага УНІВЕРСАЛ БАНК в системі	0,72%	0,81%	0,79%	0,85%

КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ ФІЗ ОСІБ, НЕТТО

Банківська система України*	91 935	99 401	108 587	114 249
УНІВЕРСАЛ БАНК	2 087	2 554	3 302	3 813
Позиція на ринку	13	13	11	10
Питома вага УНІВЕРСАЛ БАНК в системі	2,27%	2,57%	3,04%	3,34%

КОШТИ КЛІЄНТІВ (в т.ч. ЦП власн. боргу)

Банківська система України*	927 487	933 244	968 038	961 242
УНІВЕРСАЛ БАНК	5 171	4 990	5 630	6 939
Позиція на ринку	23	24	24	20
Питома вага УНІВЕРСАЛ БАНК в системі	0,56%	0,53%	0,58%	0,72%

По наданим кредитам фізичних осіб, банк увійшов до 10 – ки провідних банків країни та зайняв 3,3% ринку роздрібного кредитування банками України.

Запуск сучасного, цікавого для споживачів мобільного додатку MONOBANK, що поєднав у собі цифрові технології з персональним підходом та зручністю для клієнтів, дали змогу залучати більше коштів клієнтів. Банк піднявся на 3 сходинки у порівнянні з попереднім роком.

За результатами діяльності банк зайняв 23 місце, що становить 0,55% в банківській системі. За 2018 рік фінансовий результат склав 89,1 млн. грн., та значно перевищив заплановані показники.

З огляду на фінансові показники, Банку вдалося успішно виконати поставлені цілі у 2018 році. Стратегія розвитку Банку на 2018 -2020 роки буде реалізовуватись і в подальшому, в довгостроковій перспективі.

Додаток: заповнений розділ VII додатка 38 до Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів, затвердженого Рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 03.12.2013 № 2826 на 17 арк. в 1 прим.

Голова Правління

Головний бухгалтер

I.O. Старомінська

T.B. Мілюшко

Додаток
до Звіту про управління (Звіту керівництва)
АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2018 рік

**Річна інформація емітента цінних паперів (річний звіт)
за 2018 рік**

VII. Звіт керівництва (звіт про управління)

1. Зазначте вирогідні перспективи подальшого розвитку емітента.

Детальна інформація зазначена в Звіті про управління (Звіті керівництва) за 2018 рік (пункти 2.1, 4.1.).

2. Зазначте інформацію про розвиток емітента.

Детальна інформація зазначена в Звіті про управління (Звіті керівництва) за 2018 рік (пункти 2.1, 4.1.).

3. Зазначте інформацію про укладення деривативів або вчинення правоочинів щодо похідних цінних паперів емітентом, якщо це впливає на оцінку його активів, зобов'язань, фінансового стану і доходів або витрат емітента, зокрема інформацію про:

1) завдання та політику емітента щодо управління фінансовими ризиками, у тому числі політику щодо страхування кожного основного виду прогнозованої операції, для якої використовуються операції хеджування;

2) схильність емітента до цінових ризиків, кредитного ризику, ризику ліквідності та/або ризику грошових потоків.

Детальна інформація зазначена в Звіті про управління (Звіті керівництва) за 2018 рік (пункт 3.6.).

4. Звіт про корпоративне управління:

1) зробіть посилання на:

власний кодекс корпоративного управління, яким керується емітент;
кодекс корпоративного управління фондової біржі, обєднання юридичних осіб або інший кодекс корпоративного управління, який емітент добровільно вирішив застосовувати;

всю відповідну інформацію про практику корпоративного управління, застосовувану понад визначені законодавством вимоги;

Детальна інформація зазначена в Звіті про управління (Звіті керівництва) за 2018 рік (пункти 1.3.1. – 1.3.3.).

2) у разі якщо емітент відхиляється від положень кодексу корпоративного управління, зазначеного в абзачах другому або третьому пункту 1 цієї частини, надайте пояснення, від яких частин кодексу корпоративного управління такий емітент відхиляється і причини таких відхилень. У разі якщо емітент прийняв рішення не застосовувати деякі положення кодексу корпоративного управління, зазначеного в абзачах другому або третьому пункту 1 цієї частини, обрунтуйте причини таких дій;

Детальна інформація зазначена в Звіті про управління (Звіті керівництва) за 2018 рік (пункт 1.3.4.).

3) інформація про загальні збори акціонерів (учасників)

Детальна інформація зазначена в Звіті про управління (Звіті керівництва) за 2018 рік (пункт 1.4.1.).

Опис	ПОРЯДОК ДЕННИЙ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ:		
	Вид загальних зборів*	Чергові	Позачергові
Дата проведення		X	
Кворум зборів**		27.04.2018	99,9972%

1. Про обрання Лічильної комісії річних Загальних зборів акціонерів ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».
2. Про розгляд звіту Спостережної Ради ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2017 рік та прийняття рішення за наслідками розгляду звіту Спостережної Ради ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2017 рік.
3. Про розгляд звіту Правління ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2017 рік та прийняття рішення за наслідками розгляду звіту Правління ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2017 рік.

	4. Про розгляд звіту та висновків зовнішнього аудитора щодо підтвердження річного звіту ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2017 рік та затвердження заходів за результатами розгляду висновків зовнішнього аудиту.
	5. Про затвердження річного звіту ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2017 рік.
	6. Про покриття збитків та розподіл прибутку ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2017 рік.
	7. Про виплату дивідендів та затвердження їх розміру.
	8. Про затвердження змін до Статуту ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».
	9. Про уповноваження Голови Правління на підписання Статуту ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» у новій редакції.
	10. Про затвердження Положення про Загальні збори акціонерів ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».
	11. Про затвердження Положення про Наглядову (Спостережну) Раду ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».
	12. Про затвердження Положення про Правління ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».
	13. Про приинення повноважень Голови та членів Спостережної Ради ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».
	14. Про обрання членів Наглядової (Спостережної) Ради ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».
	15. Про затвердження умов цивільно-правових договорів та/або трудових договорів (контрактів), що укладатимуться з Головою та членами Наглядової (Спостережної) Ради ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», встановлення розміру їх винагороди.
	16. Про обрання особи, уповноваженої на підписання цивільно-правових договорів та/або трудових договорів (контрактів) з Головою та членами Наглядової (Спостережної) Ради ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

Опис	Вид загальних зборів*	чоргові	позачергові
	Дата проведення		X
	Кворум зборів**	31.10.2018	
	ПОРЯДОК ДЕННИЙ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРОВ:		
	1. Про обрання Лічильної комісії позачергових Загальних зборів акціонерів ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».		

	<p>2. Про зміну типу ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».</p> <p>3. Про зміну назви ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».</p> <p>4. Про затвердження змін до Статуту ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».</p> <p>5. Про уповноваження Голови Правління на підписання Статуту ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» у новій редакції.</p> <p>6. Про затвердження Положення про Загальні збори акціонерів ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» у новій редакції.</p> <p>7. Про затвердження Положення про Наглядову Раду ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» у новій редакції.</p> <p>8. Про затвердження Положення про Правління ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» у новій редакції.</p> <p>9. Про затвердження Принципів (Кодексу) корпоративного управління ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» у новій редакції.</p> <p>10. Про зміну умов цивільно-правових договорів та/або трудових договорів (контрактів), що були укладені з незалежними членами Наглядової Ради ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», встановлення розміру їх винагороди.</p> <p>11. Про обрання особи, уповноваженої на підписання трудових договорів (контрактів) та/або цивільно-правових договорів з незалежними членами Наглядової Ради ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».</p>
--	--

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних графах.

** У відсotках до загальної кількості голосів.

Який орган здійснював реєстрацію акціонерів для участі в загальних зборах акціонерів останнього разу?

	Так*	Ні*
Реєстраційна комісія, призначена особою, що скликала загальні збори	X	
Акціонери	X	
Депозитарна установа	X	

Інше (зазначти)

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних графах.

Який орган здійснював контроль за станом реєстрації акціонерів або їх представників для участі в останніх загальних зборах (за наявності контролю)?

	Так*	Ні*
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку		
Акціонери, які володіють у сукупності більше ніж 10 відсотками	X	
Інше (зазначти)	X	

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних графах.

У який спосіб відбувалось голосування з питань порядку денного на загальних зборах останнього разу?

	Так*	Ні*
Підняттям карток		
Бюллетенями (таємне голосування)	X	
Підняттям рук		
Інше (зазначти)	X	

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних графах.

Які основні причини скликання останніх позачергових зборів?

	Так*	Ні*
Реорганізація		
Додатковий випуск акцій	X	X

☒	Унесення змін до статуту	X	X
☒	Прийняття рішення про збільшення статутного капіталу товариства	X	X
☒	Прийняття рішення про зменшення статутного капіталу товариства	X	X
☒	Обрання або призначення повноважень голови та членів наглядової ради	X	X
☒	Обрання або призначення повноважень членів виконавчого органу	X	X
☒	Обрання або призначення повноважень членів ревізійної комісії (ревізора)	X	X
☒	Делегування додаткових повноважень наглядовій раді	X	X
☒	Інше (зазначити)	<p>На позачергових Загальних Зборах Акціонерів розглядалися питання про зміну типу ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», про зміну назви ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», про затвердження Положення про Загальні збори акціонерів Банку у новій редакції, про затвердження Положення про Наглядову Раду Банку у новій редакції, про затвердження Положення про Правління Банку у новій редакції, про затвердження Принципів (Кодексу) корпоративного управління ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» у новій редакції, про зміну умов цивільно-правових договорів та/або трудових договорів (контрактів), що були укладені з незалежними членами Наглядової Ради ПАТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», встановлення розміру їх винагороди, тощо.</p>	

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних графах.

Чи проводились у звітному році загальні збори акціонерів у формі заочного голосування? (так/ні) ні

У разі скликання позачергових загальних зборів зазначається їх ініціатори:

	Так*	Ні*
Наглядова рада	X	
Виконавчий орган		X
Ревізійна комісія (ревізор)		X
Акционери (акціонер), які (який) на день подання вимоги сукупно є власниками (власником) 10 і більше відсотків простих акцій товариства		X
Інше (зазначити)		

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних трафах.

У разі скликання, але непроведення чергових загальних зборів зазначається причина їх непроведення _____ такі випадки відсутні

У разі скликання, але непроведення позачергових загальних зборів зазначається причина їх непроведення _____ такі випадки відсутні

4) інформація про наглядову раду та виконавчий орган емілента

Склад наглядової ради (за наявності)

	Кількість осіб
Членів наглядової ради - акціонерів	0
Членів наглядової ради - представників акціонерів	2
Членів наглядової ради - незалежних директорів	3

Комітети в складі наглядової ради (за наявності)

	Так*	Ні*

З питань аудиту	X	
З питань призначень	X	
З винагород	X	
Інші (зазначити)	<p>Комітет з питань призначень та Комітет з питань винагород об'єднано в один Комітет з питань визначення винагороди посадовим особам товариства та призначень Наглядової Ради.</p> <p>27.04.2018 на засіданні Наглядової Ради (Протокол № 15/18) було утворено Комітет з питань управління ризиками. 21.06.2018 на засіданні Наглядової Ради (Протокол № 20/18- 2) було прийняте рішення ліквідувати Комітет з питань управління ризиками.</p>	

* Ставиться відмітка "X" у відповідних графах.

У разі проведення оцінки роботи комітетів зазначається інформація щодо їх компетентності та ефективності, а також інформація щодо кількості засідань та яких саме комітетів наглядової ради ____ Детальна інформація зазначена в Звіті про управління (Звіті керівництва) за 2018 рік (пункт 1.4.4.)

Персональний склад наглядової ради

Прізвище, ім'я, по батькові	Незалежний член		
		Так*	Ні*
Попенко Сергій Павлович	Голова Наглядової Ради	X	X

Ястремська Наталія Євгенівна	член Наглядової Ради	X
Матвійчук Володимир Макарович	член Наглядової Ради	X
Нікитенко Валентина Степанівна	член Наглядової Ради	X
Максюта Анатолій Аркадійович	член Наглядової Ради	X

* Ставиться відмітка "X" у відповідних графах.

Які з вимог до членів наглядової ради викладені у внутрішніх документах акціонерного товариства?

	Так*	Ні*
Галузеві знання і досвід роботи в галузі	X	
Знання у сфері фінансів і менеджменту	X	
Особисті якості (чесність, відповідальність)	X	
Відсутність конфлікту інтересів	X	
Границний вік	X	
Відсутні будь-які вимоги	X	
Інші (зазначити)		

* Ставиться відмітка "X" у відповідних графах.

Коли останній раз обирається новий член наглядової ради, як він ознайомився зі своїми правами та обов'язками?

	Так*	Ні*
Новий член наглядової ради самостійно ознайомився зі змістом внутрішніх документів акціонерного товариства	X	
Було проведено засідання наглядової ради, на якому нового члена наглядової ради ознайомили з його правами та обов'язками	X	
Для нового члена наглядової ради було організовано спеціальне навчання (з корпоративного управління або фінансового менеджменту)	X	

Усіх членів наглядової ради було переобрano на повторний строк або не було обрано нового члена	☐	X
Інше (зазначити)		

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних графах.

Чи проводилися засідання наглядової ради? Загальний опис прийнятих на них рішень _____ Детальна інформація зазначена в Звіті про управління (Звіті керівництва) за 2018 рік (пункт I.4.4.) _____

Як визначається розмір винагороди членів наглядової ради?

	Так*	Ні*
Винагорода є фіксованою сумою	X	
Винагорода є відсотком від чистого прибутку або збільшення ринкової вартості акцій	X	
Винагорода виплачується у вигляді цінних паперів товариства	X	
Члени наглядової ради не отримують винагороди	X	
Інші (зазначити)		Частина членів Наглядової Ради працює на безоплатній основі, інша – отримує фіксовану винагороду.

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних графах.

Інформація про виконавчий орган

Склад виконавчого органу	Функціональні обов'язки
Голова Правління - Старомінська Ірина Олександровна.	Керує роботою Правління та здійснює керівництво роботою Банку.
Перший Заступник Голови Правління - Остапець Олег Володимирович.	Відповідає за роботу підрозділів з управління ризиками та фінансовий підрозділ.
Заступник Голови Правління - Лугова Ольга Володимирівна.	Відповідає за підрозділ по роботі з дебіторською заборгованістю.
Заступник Голови Правління - Семенова Іра Джемалівна.	Відповідає за підрозділ розвитку продуктів корпоративного бізнесу.

<u>Заступник Голови Правління - Акуленко Юлія Юріївна.</u>	Відповідає за підрозділ маркетингу та телекомуникацій.
<u>Директор департаменту комплаенс (Член Правління) - Алексеєва Ольга Вікторівна</u>	Відповідає за підрозділ Комплаенс.
<u>Директор Департаменту продуктів розрібного бізнесу та транзакційного банкінгу (Член Правління) - Звізло Андрій Ярославович</u>	Відповідає за підрозділи з розрібного бізнесу.
<u>Опис</u>	Склад Правління протягом 2018 року не змінювався. Компетенція Правління визначається законодавством України, Статутом Банку, рішеннями Загальних Зборів та Наглядової Ради Банку.

5) опис основних характеристик систем внутрішнього контролю і управління ризиками емітента

Детальна інформація зазначена в Звіті про управління (Звіті керівництва) за 2018 рік (пункти 3.5, 3.9).

Чи створено у вапному акціонерному товаристві ревізійну комісію або введено посаду ревізора? (так, створено ревізійну комісію / так, введено посаду ревізора / ні) ні.

Якщо в товаристві створено ревізійну комісію:

кількість членів ревізійної комісії _____ осіб;

скільки разів на рік у середньому відбувалися засідання ревізійної комісії протягом останніх трьох років? _____

Відповідно до статуту вапного акціонерного товариства, до компетенції якого з органів (загальних зборів акціонерів, наглядової ради чи виконавчого органу) належить вирішення кожного з цих питань?*

	Загальні збори акціонерів	Наглядова рада	Виконавчий орган	Не належить до компетенції жодного органу
<u>Визначення основних напрямів діяльності (стратегії)</u>	Так	Ні	Ні	Ні
<u>Затвердження планів діяльності (бізнес-планів)</u>	Ні	Так	Ні	Ні

Затвердження річного фінансового звіту, або балансу, або бюджету	Так	Ні	Ні	Ні
Обрання та припинення повноважень голови та членів виконавчого органу	Ні	Так	Ні	Ні
Обрання та припинення повноважень голови та членів наглядової ради	Так	Ні	Ні	Ні
Обрання та припинення повноважень голови та членів ревізійної комісії	Ні	Ні	Ні	Ні
Визначення розміру винагороди для голови та членів виконавчого органу	Ні	Так	Ні	Ні
Визначення розміру винагороди для голови та членів наглядової ради	Так	Ні	Ні	Ні
Прийняття рішення про притягнення до майнової відповідальності членів виконавчого органу	Ні	Так	Ні	Ні
Прийняття рішення про додатковий випуск акцій	Так	Ні	Ні	Ні
Прийняття рішення про викуп, реалізацію та розміщення власних акцій	Так	Ні	Ні	Ні
Затвердження зовнішнього аудитора	Ні	Так	Ні	Ні
Затвердження договорів, щодо яких існує конфлікт інтересів	Так	Так	Ні	Ні

* Ставиться "так" або "ні" у відповідних графах.

Чи містить статут акціонерного товариства положення, яке обмежує повноваження виконавчого органу приймати рішення про укладення договорів, враховуючи їх суму, від імені акціонерного товариства? (так/ні) так

Чи містить статут або внутрішні документи акціонерного товариства положення про конфлікт інтересів, тобто суперечність між особистими інтересами посадової особи або поєднанням з нею осіб та обов'язком діяти в інтересах акціонерного товариства? (так/ні) так

Які документи передбачені у вашому акціонерному товаристві?

		Так*	Ні*
Положення про загальні збори акціонерів		X	
Положення про наглядову раду		X	
Положення про виконавчий орган		X	
Положення про посадових осіб акціонерного товариства		X	
Положення про ревізійну комісію (або ревізора)		X	
Положення про акції акціонерного товариства		X	
Положення про порядок розподілу прибутку		X	
Інше (зазначити)			

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних графах.

Як акціонери можуть отримати інформацію про діяльність вашого акціонерного товариства?*

Інформація про діяльність акціонерного товариства	Інформація розповсюджується на загальних зборах	Інформація оприлюднюється в загальнодоступній інформаційній базі даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів або через особу, яка провадить діяльність з оприлюднення регульованої інформації від імені учасників фондового ринку	Документи надаються для ознайомлення безпосередньо в акціонерному товаристві	Копії документів надаються на запит акціонера	Інформація розміщується на власній інтернет-сторінці акціонерного товариства
Фінансова звітність, результати діяльності	Так		Так	Так	Так
Інформація про акціонерів, які володіють 10	Ні		Так	Ні	Так

відсотками та більше статутного капіталу			
Інформація про склад органів управління товариства	Ні	Так	Так
Статут та внутрішні документи	Так	Ні	Ні
Протоколи загальних зборів акціонерів після їх проведення	Ні	Ні	Так
Розмір винагороди посадових осіб акціонерного товариства	Так	Ні	Так

* Ставиться "так" або "ні" у відповідних графах.

Чи готує акціонерне товариство фінансову звітність відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності? (так/ні) так
Скільки разів на рік у середньому проводилися аудиторські перевірки акціонерного товариства незалежним аудитором (аудиторською фірмою)
протягом звітного періоду?

Не проводились взагалі	Так*	Ні*
Менше ніж раз на рік		X
Раз на рік	X	
Частіше ніж раз на рік		X

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних графах.

Який орган приймав рішення про затвердження незалежного аудитора (аудиторської фірми)?

	Так*	Ні*
Загальні збори акціонерів		X
Наглядова рада	X	
Виконавчий орган		X
Інше (зазначити)		

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних графах.

З ініціативи якого органу ревізійна комісія (ревізор) проводила (проводив) перевірку востаннє?

	Так*	Ні*
З власної ініціативи		
За дорученням загальних зборів		
За дорученням наглядової ради		
За зверненням виконавчого органу		
На вимогу акціонерів, які в сукупності володіють понад 10 відсотками голосів		
Інше (зазначити)		Ревізійна комісія не створювалася

* Ставиться відмітка "Х" у відповідних графах.

б) перелік осіб, які прямо або опосередковано є власниками значного пакета акцій емітента

№ з/п	Повне найменування юридичної особи - власника (власників) або прізвище, ім'я,	Ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб -	Розмір частки акціонера (власника) (у відсотках до статутного капіталу)
-------	---	---	---

	по батькові (за наявності) фізичної особи - власника (власників) значного пакета акцій	підприємців та громадських формувань (для юридичної особи - резидента), код/номер з торговельного, банківського чи судового реєстру, реєстраційного посвідчення місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи (для юридичної особи - нерезидента)
1	БАЙЛІКАН ЛІМІТЕД (BAILICAN LIMITED)	НЕ 313974
2	Тірінко Сергій Леонідович	-

7) інформація про будь-які обмеження прав участі та голосування акціонерів (учасників) на загальних зборах емітента

Загальна кількість акцій	Кількість акцій з обмеженнями	Підстава виникнення обмеження	Дата виникнення обмеження
310 267 197	31 518 прости акцій є неголосуючими акціями	не укладено з обраною Банком депозитарною установовою договору про обслуговування рахунка в цінних паперах від власного імені та не здійснено переказ належних прав на цінні папери на свій рахунок у цінних паперах, відкритий в іншій депозитарній установі (пункт 10 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про депозитарну систему України»)	12.10.2014

8) порядок призначення та звільнення посадових осіб емітента. Інформація про будь-які винагороди або компенсації, які мають бути виплачені посадовим особам емітента в разі їх звільнення;

Детальна інформація зазначена в Звіті про управління (Звіті керівництва) за 2018 рік (пункти 1.4.4, 1.4.5, 1.4.7, 1.4.8, 1.4.10.).

9) повноваження посадових осіб емітента;

Детальна інформація зазначена в Звіті про управління (Звіті керівництва) за 2018 рік (пункти 1.4.4, 1.4.7, 1.4.10.).

10) інформація аудитора щодо звіту про корпоративне управління.

{Додаток 38 із змінами, внесеними згідно з Рішеннями Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 1713 від 16.12.2014, № 1348 від 01.09.2015, № 410 від 12.04.2016, № 923 від 14.09.2016, № 1154 від 24.11.2016, № 603 від 10.08.2017, № 786 від 07.11.2017; в редакції Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 854 від 04.12.2018}

Голова Правління

Головний бухгалтер

I.O. Старомінська

T.B. Мілюшко